

הקבצו

בית וועד לחניכי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

התחדשות:
מדורים חדשים
ומרתקים

דרכה של תורה

מאמר תורני בנושא ע"פ תורת מוהר"ן

חבר - לשם מה?

התיישבו יהודים זה לצד זה, לא בכדי לעשות משהו, אלא פשוט כדי להיות ביחד. הרעיון שמאחורי הדברים הוא, שעצם השהות המשותפת של יהודים זה לצד זה, באהבה ובחיבת רעים, מעניקה משהו מאד משמעותי לחייו של היהודי. ובמבחן התוצאה, אכן היהודים הללו החזיקו יותר מעמד בנסיגנות הזמנים, בגשמיות וברוחניות.

במשנתה של ברסלב, למרות שהדגש הוא בעיקר על הקשר עם הצדיק מחד, ועל התבודדות של היהודי לבדו עם קונו מאידך, עדיין ישנו דגש מאד חזק ומרכזי על הנושא של 'חבר'. ולא רק בנושא נפרד שעומד לעצמו, אלא גם כצלע שלישי שמשלים את שני הנושאים: הצדיק, והתבודדות. כלומר, קשר שלם ונכון של עצמך עם ה', וקשר בריא ונכון עם הצדיק - תלוי בכך שיהיה לך קשר קרוב וקבוע עם חבר. אם תחסר נקודה זו של הקשר עם החבר, גם הנקודה האישית תהיה חסרה.

להלן ננסה ללמוד את הנושא. מדוע צריך חבר, מה מהות הקשר שאמור להיות בינינו, ואיזה משמעות יש לכך על החיים שלנו בכלל, ועל הקשר שלנו עם ה' בפרט. הדברים מתבססים על כמה מאמרים בליקוטי מוהר"ן, והרבה מאמרים בליקוטי הלכות, אבל נשענים בעיקר על מאמר ל"ד בליקוטי מוהר"ן, ועל הלכות תפילין הלכה ב, בליקוטי הלכות.

לב שבור

העולם בו אנו חיים, הוא עולם שבור. במשך הדורות, נעשו המון קלקולים שהשפיעו על העולם, החל מחטא עץ הדעת, דור המבול ודור הפלגה, וחטאי כל הדורות. אך לא רק. כבר בבריאת העולם, היה תהליך, בכוונה תחילה כמובן - שנקרא 'שבירת כלים'. וכתוצאה מכך, העולם כפי שהוא, הוא עולם שבור. זו כשלעצמה ידיעה חשובה, שאומרת: התחושה שמשוה לא תקין בעולם, נכונה לגמרי. אלא שאין זו תקלה, רק כך הוא סדר העולם.

עולם שבור, פירושו: עולם שמנותק מהמקור. עולם מתוקן, כפי שיהיה לעתיד, הוא עולם שמחובר למקור, עולם שמרגישים בו בבירור ובבהירות את הנוכחות של השם יתברך, וממילא הוא עולם של חיבור וקרבה, ושל השגחה גלויה והנהגה של נפלאות שלא כדרך הטבע. עולם שבור, הוא עולם שמנותק ממקורו, ולכן לא חווים **המשך בעמוד ב' <<<**

האדם, בשונה מבועלי החיים, הוא יצור חברתי. הוא לא יכול לחיות לבד, וזקוק נואשות לחברה. ההגדרה הכי חריפה לכך נמצאת בדברי הגמרא (תענית כג) "או חברותא או מיתותא", זאת אומרת: מי שאין לו חברים, אין לו טעם בחייו והוא מעדיף למוות. ואין זו אמירה או מליצה, אלא מעשה שהיה עם חוני המעגל, שבעקבות כך אכן הסתלק מן העולם.

כל אחד רוצה ואף זקוק לחבר קרוב. אם זה חברותא ללימוד, ואם זה חברותא לחיים. נחמד לקום בבוקר ולפגוש חברים - במקוה, בבית כנסת, בכולל או בעבודה, במכולת או סתם כך ברחוב. מאד לא נחמד להיות במקום זר או מנוכר, וכל שכן להיות חלילה מנודה ודחוי מהחברה. החברים מוסיפים המון נופך וטעם לחיים, ואינו דומה יום עם חברים ליום בלי חברים.

השאלה היא מה מקומו של 'חבר' בעבודת ה'? האם חבר זה רק תוספת צבע למרקם החיים, או שמדובר על מרכיב מרכזי ביהדות? מבחינה הלכתית התשובה היא: כן. מבנה התורה והיהדות מתבסס על חיבור בין אנשים; בלימוד, בתפילה, וכמובן בגמילות חסדים. אי אפשר להתפלל ולומר דבר שבקדושה בלי צירוף של כמה חברים יחד. גם בלימוד, הגמרא מגנה מאד את מי שלומד לבד, לעומת מי שלומד עם חברותא ו/או עם חברים. וכמובן שאי אפשר לעשות צדקה וחסד, ללא חיבור בין אנשים.

אהבת חברים

אם הדברים מוצאים ביטוי אפילו ברמה ההלכתית, אות הוא כי החיבור בין חברים יש בו משמעות מאד עמוקה ומהותית, עד כדי שהתורה כביכול לא יכלה להניח את זה לבחירה אישית, ובצמתיים הכי מרכזיים, היא כביכול מכריחה את היהודי לפגוש חברים, בכדי להבטיח שהוא לא יאבד את התועלת הכל-כך משמעותית שיש בכך. הנפקא מינה עבורנו הוא, שאם זה כל כך משמעותי, כדאי לנו להבין מה באמת המשמעות שלו, וגם לא להסתפק במינימום אלא לתבל בכך עוד טטחים בחיים וביהדות.

ואכן, במשנת החסידות - ניתן דגש מיוחד על הנושא של חברים. מלבד הלימוד ביחד, התפילה בציבור, ועשיית צדקה וחסד - החלו גם לעשות 'קבוצות חברים', בו

דבר המערכת

חבר חבר ונתחבר

השנה נפל דבר.

לאחר הרבה שנים, בו ארגון הקבצו פועל באופן וירטואלי, הוא הופך לארגון מציאותי וחברתי.

השינוי התחיל דווקא מהציבור. במשך שנים, מי שהתעניין בדרכו של מוהר"ן, עשה זאת לבד ובחשאי. כעת כבר מדובר בתופעה גלויה ומדוברת, ואנשים כבר לא מתביישים בכך.

זכינו, ובדור של כזה חושך, מנצנץ גם אור של גאולה. על זמן הגאולה נאמר 'אמצאך בחוץ אשקך, גם לא יבזו לך', וזה מה שמתחיל כבר כיום: אנשים שמחפשים קשר עם ה', כבר לא מתביישים לדבר על זה ברחוב.

במציאות שכזאת, ארגון הקבצו שמח להיות בית - פיזי ממש, לכל אותם מבקשים. בית בו יוכלו להתוודע, להכיר זה את זה, ולהתחמם כל אחד מחופתו של חברו.

בראש השנה, הוקם באומן מתחם מיוחד ושמו 'קבוצת חניכי הישיבות'.

למתחם התאספו ובאו למעלה ממאה אברכים בני תורה, ששותפים כולם לאותו חיפוש. כל אחד עשה דרך ארוכה כמעט לבדו, ולפתע הוא נפגש עם עוד מאה כמוהו.

זה היה מעצם ומרגש, ובמשך השבוע של השהות באומן, הם הפכו להיות כמו משפחה. וכמשפחה, הם לא רצו להיפרד לשנה ולהיפגש רק בשנה הבאה, אלא רצו להמשיך את הקשר בצורה רציפה.

לאור זאת הוחלט על מיזם 'חבורות'. בכל עיר ו/או אזור - תוקם חבורה, אליה יתאספו חברי 'קבוצת חניכי הישיבות' שגרים באותו אזור. שם הם יפגשו, יתחממו, וימשיכו את הקשר.

במשך התקופה שלאחר ראש השנה, כבר הוקמו כמה וכמה חבורות שכאלו בכל רחבי הארץ; ומכרמיאל ועד עמנואל, וכמובן בבני ברק וירושלים. ועוד היד נטויה א"ה.

החברים המשתתפים בחבורות הללו, מספרים על שינוי עצום שזה הביא לחייהם. הם הפכו מיחיד מוזר לחבורה מלוכדת. ומי שעדיין אינו חבר באחת החבורות, מוזמן להצטרף למהפכה.

לאור זאת, גם הגליון הוותיק 'הקבצו' מתחדש עם מדורים חדשים. הגליון הנוכחי מוקדש כולו לנושא ושמו 'חבר'. וכולכם מוזמנים לשתף את כולנו, במאמרים, רעיונות, הערות והארות.

בקרב ממש יתקיים כינוס מרכזי לכל החבורות כאחד. במהלכו יעלו רעיונות נוספות להתלכדות והתקדמות, כמו שיעורים, כינוסים, ערבי גיבוש, וגם פעילויות לנשים. בחודש הקרוב תתקיים גם נסיעה לאומן (כפי שמתפרסם בגב הגליון).

ובעזרת ה' נתחבר ונצליח

הקבצו

י"ל ע"י ארגון 'הקבצו'

בראשות הרב ישראל מאיר גלינסקי

מנהל: אברהם לוי

לקבלת הגליון ולכל נושא: 053-314-8981

או בדוא"ל: hikavtzu@gmail.com

בו חיבור, לא אהבה, לא אהבה, רק קשיחות וכללים נוקשים של טבע.

התוצאה הכי ישירה של המציאות הזו, היא - שהלב שלנו שבור. הלב הוא המקום שמתקן את הלב, וכשהוא פוגש את השבירה, הוא בעצמו נשבר. ותחת שהחוויות החיים, תהיה חוויה של נביעה ושל צמיחה, היא הופכת להיות רדיפה אחר ריגושים מדומים, אהבות נפולות, שמביאים בעקבותיהם עוד יותר שברון לב, וזה מביא בסופו של דבר לניתוק וייאוש.

נקודת התיקון

כאן מתחילה נקודת הבחירה של יהודי. יהודי נמצא כאן, כדי לפגוש את השבירה, ולא ליפול אליה אלא לתקן אותה. כשקבלנו את התורה, קבלנו כח חדש ועצום, שבעקבותיו יש לנו את כלי העבודה לתקן את העולם השבור. על הכח הזה נאמר 'ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש'. זו לא מדליה או רעיון, אלא כח של מלכות וממשלה, שקבלנו לידנו כדי לתקן את העולם, וממילא את הלב. הכח הזה נקרא 'צדיק'. הצדיק, הוא מדת היסוד, ומהותה של מדת היסוד היא: חיבור שמים וארץ. מדת היסוד נקראת בלשון הפסוק 'כי כל בשמים ובארץ', והתרגום: 'אחיד בשמיא וארעא'. כלומר, מדת היסוד כל מהותה היא לחבר את העולם למקורו, ולהחזיר את הקשר האבוד והאהבה הנעלמת, שכל כך חסרים בעולם. ובכך הוא מתקן את העולם.

הכח הזה היה בבית המקדש. שם היה חיבור ברור בין השמים לבין הארץ; מצד אחד ראו בחוש איך דברים מתוך העולם כמו בהמות וסולת ושמן ויין - עולים לריח ניחוח למעלה, ומאידך, הרגישו בחוש איך השם יתברך נמצא ממש כאן. וכשאין לנו בית המקדש, נשארו לנו הצדיקים שבכל הדורות, שמעבר ללימוד תורה וקיום מצוות, המיוקד שלהם היה - לחבר את העולם לה', ולגלות את נוכחותו המלאה: כאן, בתוך החיים, ובתוך העולם.

איננו זקוקים באמת לדבר נוסף מלבד החיבור הזה. ייתכן שרשימת הצרכים של כל אחד, ארוכה וכוללת המון פרטים. אבל זו איננה אלא רשימה של כל שבירי הלב, שמחמת היותו שבור לכל כך הרבה רסיסים, נדמה לו שהוא זקוק לכל כך הרבה דברים כדי להרגיש טוב ולהיות שמוח. וזה לא. כל שהוא זקוק, הוא רק לחזור ולהיות שלם, וכשהוא יהיה שלם, יחוש מחובר ומחובק, רשימת הצרכים תתייטר לחלוטין.

שלש נקודות

נקודת התיקון, שהיא מדת היסוד, מורכבת משלשה חלקים: נקודת הצדיק, נקודת החבר, ונקודת עצמו. השלב הראשון בדרך לתיקון - של העולם ושל הלב, הוא להתחבר לאותם צדיקים. לא רק כהשתייכות מפלגתית או קהילתית, ולא רק כספרים יפים ורעיונות מתוקים, אלא כחיפוש אחר מישהו או משהו שיכול לתקן לי את הלב השבור, ולהחזיר לי את הקשר עם ה', ואת האהבה והקרבה אתו.

בכך לא די. החלק השני של התיקון, הוא 'נקודת הצדיק שבתוכי'. כלומר, בתוך כל יהודי ישנה נקודה של אהבה טהורה, ושל קשר תמים - שלעולם לא התקלקל. זוהי נקודת הברית מילה שכל אחד מאתנו זוכה לעשות, אפילו ללא בחירה, רק כעובדה. ומי שזוכה למצוא את הנקודה הזאת בתוכו, יכול באמצעותה לתקן את החלקים השבורים שבו. כאן תפקידה של ההתבודדות, שבו אדם מחפש את הקשר האישי שלו עם ה' יתברך, ובאמצעותו מתקן את הלב השבור.

נקודת הצדיק - היא נקודת תיקון מאד כוללת, ונקודת עצמו - היא נקודת תיקון מאד ספציפית. בכדי לחבר ביניהם, צריך נקודת חבר. החבר, יש לו גם כן נקודת צדיק, שאין לה ואין לאף אחד. ולכן, כשאתה פוגש אותן, נקודת התיקון הספציפית שלך מתחברת עם נקודת התיקון הספציפית שלו, והיא מתרחבת. ואם אתה פוגש כמה חברים ולא רק אחד, היא מתרחבת עוד יותר. וכך, מרחב התיקון הופך להיות הרבה יותר רחב והרבה יותר עמוק.

מה עושים עם החבר? בדיוק מה שעושים עם הצדיק ועם עצמך. קודם כל עצם החיבור ביניכם, מתקן את השבירה, שכל מהותה פירוד וקלקול. ולכן, גם אם רק יושבים יחד ולא עושים כלום, או מדברים על דא ועל הא, בלי פוליטיקה ובלו ציניות - כבר נוצר תיקון. יותר תועלת תהיה, אם תעסקו יחד בחיפוש אחר החיבור בין הלב שלנו לבין ה' יתברך. אם מספרים זה לזה כמה קשה לי הריחוק והפירוד, וכמה אני רוצה להיות קרוב לה', הלב נפתח ומקבל לתוכו את נקודת הצדיק, נקודת התיקון.

ואציעה שאול הנך

מדור חדש

ותמיד זה היה נשמע כזה מושלם. אבל בשעת מעשה? אף פעם לא הצלחתי. זה היה ייאוש אמיתי, אני כזה אפס, אני כזה כלומניק, למה שבורא עולם בכלל יקשיב לי, מה ההבדל ביני לבין גוי, אני פושע, אני מומר להכעיס, אני רשע מרושע. הצלפתי בעצמי ללא רחם. ובכל הצלפה שקעתי עוד יותר בתוך הבור השחור שהייתי בו. לא מצאתי בעצמי את טיפת הכוח לנסות שוב... להתחיל מחדש... כלום! הייתי מיואש! מיואש מעצמי, מיואש מהכישלונות.

הכול היה חשוך ומדכה!

הרמתי את העיניים לשמיים, מביט בהם במבט שאין בו כלום, ופתאום ראיתי אותה, את נקודת האור הרחוקה הזו. האמת שבהתחלה התעלמתי ממנה, כ"כ התמכרתי לייאוש שלא רציתי להסתכל עליה בכלל. אבל העיניים שלי נמשכו אליה כמו אל מגנט.. הסתכלתי עליה שוב... פתאום ראיתי שכתוב אליה משהו... אימצתי את העיניים וראיתי כתוב "התפללת היום שחרית במניין".

"טוב" הזדעק אותו זקן ממרא, "ומה בכך? אבל לא כיוונת בכלל!". צודק. אבל הנקודה לא הרפתה... להיפך... היא גדלה עוד יותר... עכשיו יכולתי לראות שמתחת לשורה הראשונה כתוב "ולא דיברת באמצע". "ג"כ גדולה..." צחק הזקן, "כי לא היה לך עם מי לדבר". אבל זהו, לא הקשבתי לו יותר. מיקדתי את כל כולי בנקודה הזו... מוצא בה עוד ועוד מילים שאמרו לי "כן, נפלת, אבל אתה יהודי! בו של מלך! ויש בך כל כך הרבה טוב!" פתאום היער כבר לא היה כזה חשוך. נקודת האור הקטנה הזו האירה אותו לגמרי. בתנועות מהוססות התחלתי לזוז תוך ששפתי שרות לעצמן "מה שהיה היה העיקר להתחיל מהתחלה" ומשום מקום מצאתי את עצמי בריקוד סוער... "אבא תחדש אותי לגמרי, תדליק לי את הנשמה" הרע לא נעלם, הכישלונות לא התאיידו. הם היו שם. אבל הזרקור, הזרקור כבר לא היה מכוון אליהם. הזרקור היה מכוון אל הטוב וזה נתן לי כוח לקום ולהילחם ולא לוותר. לא להתייאש!

נקודה טובה ועוד נקודה טובה ועוד מעט ואין רשע, התבוננת על מקומו ואיננו!

לכאורה זה היה עוד יום ככל הימים... לכאורה... קמתי בבוקר וה"אני" החיצוני שלי עשה את כל מה שעליו לעשות, כמו כל יום, כמו שצריך. הלכתי למקווה וחייכתי לבלן, התפללתי שחרית, מתנונע ועוצם עיניים. נראה מצויין.

אבל בפנים הכול היה חלול...

חזרתי הביתה ולא שכחתי לקנות לחם וחלב, מדבר עם אישתי תוך כדי קפה של שחרית עם סיגריה טובה. בוקר מושלם אבל בפנים הכול היה ריק...

עליתי לאוטו, מדליק את הדיסק האהוב עלי, היה עוד מוקדם ולא מיהרתי לשום מקום, הפקקים לא עיצבנו אותי. הכול טוב.

אבל בפנים הכול היה חשוך...

הגעתי לעבודה, מברך לשלום את כולם, מכונת הקפה עבדה כמו שצריך. חזרתי למיילים, עניתי לטלפונים ומיילתי טורים באקסל... ה"אני" החיצוני חיך לכולם, דיבר, צחק, הסביר, הדרין. לא היו תקלות חריגות, הדו"חות הראו על מאזנים חיוביים. הכול היה נהדר.

אבל בפנים הכול היה עצוב...

חזרתי הביתה, עייף אבל בסדר. יודע שאני לא יוכל למשוך את זה לאורך זמן. מתי שהוא הריקנות הזו, תחושת האפסיות הזו, יתפוצצו לי וזה יהיה גרוע.

ואז הגיע הטלפון שחייכתי לו.

"חיים, מה אתה אומר? נצא היום?" לא היה לי טיפת כוח. אבל ידעתי שאני חייב, פשוט חייב. "כן, אני מחכה לך".

וכך מצאתי את עצמי נוסע אליו, לבורא עולם. הגעתי אליו מותש לחלוטין. פה לפחות לא הייתי צריך לשחק משחקים. התיישבתי לי על איזה אבן שהייתה שם והרגשתי שזהו, אני לא יכול יותר. אני כ"כ רוצה, אבל תמיד כשזה מגיע לשעת מעשה אני נכשל. הוא ידע טוב מאוד על מה אני מדבר. כבר החלטתי מיליון פעמים, קיבלתי על עצמי אין ספור קבלות, אני אשמור את העיניים, אני אכוון בתפילה. אני אקבע לעצמי שעה לימוד ולא אוותר עליה אף פעם.

נקודת החבר

את זה שלא יעזוב את זה ח"ו, אבל כשזה רק זה, זה כמעט לא עוזר לאדם, כי אדם לא יודע כלל מה הוא מחפש, וגם ההארה והדעת שהוא שומע מהחברים בורחים ונשכחים ואין להם קיום, אבל אחרי שיש לאדם את נקודת הצדק ונקודת עצמו, אז יש תועלת גדולה מאוד בנקודת החבר.

יעקב: מצד אחד אתה אומר ששיחת חברים זה מעלה גדולה כל כך שיכול להאיר לאדם את החיים לטובה, ומצד שני אתה אומר שבכל זאת זה לא העיקר, זה קצת מבלבל, אולי תוכל לתת לי איזשהו הגדרה בעניין?

משה: יש בזה נקודה נפלאה מאוד שמתבארת בליקוטי הלכות [הלכות תפילין הלכה ב], ומהו אנו לומדים הגדרה ויסוד נפלא בעניין זה.

רבי נתן מבאר שכנגד ג' נקודות אלו, שהם: נקודת עצמו, נקודת החבר, ונקודת הצדק - ישנם שלשה חלקים בתפילין; תפילין של יד, ותפילין של ראש, וקשר של תפילין. 'תפילין של ראש' כנגד נקודת הצדק, כי תפילין של ראש הוא כנגד המח, שמבטא את חכמה והשגה ודעת, וזה נקודת הצדק שממנו מקבלים את הדעת והחכמה האמיתית. 'תפילין של יד' כנגד נקודת עצמו, ולכן הם כנגד הלב, לרמוז על העבודה העצמית של כל אחד בלב שלו, ששם הוא עיקר מקום העבודה.

ובאמצע יש את הקשר של תפילין של פי המבואר באריז"ל גם שם יש הארה מסוימת של קדושה, ומבאר רבי נתן שזה כנגד נקודת החבר, וכדאי לעיין שם, כי מבוארים הדברים על פי יסודות בקבלה איך הקשר של תפילין מרמז דווקא לנקודת החבר. אבל מה שנוגע לעניינו הוא דבר נפלא מאוד, ואבאר.

מצד אחד ברור שהעיקר הוא התפילין עצמו, של יד ושל ראש, וכן מדגיש שם רבי נתן ששני נקודות אלו הם העיקר, ולכן רק כנגדם יש תפילין ממש עם בתים ופרשיות, כי עיקר עבודת האדם בפועל הוא עם נקודת עצמו ועל פי הדעת שמקבל מהצדיק, אבל בכל זאת יש נקודה שמייוחדת דווקא לנקודת החבר, שהוא הקשר של תפילין, שזה "מחזיק" את התפילין על הראש, כי נכון שהעיקר זה התפילין עצמו, אבל מה שגורם להם להחזיק מעמד ולא ליפול הוא דווקא הקשר, ובלי הקשר הם נופלים, וזהו הכח המיוחד של שיחת חברים שנותן לאדם את הכח להחזיק מעמד ולא ליפול.

זהו באמת יסוד גדול ומי שניסה את זה מבין היטב על מה מדובר, כי המציאות היא ששיחת חברים יש לה כח עצום לתת לאדם כח "להחזיק מעמד" בעבודת ה', ולמרות שבאמת עיקר העבודה בפועל היא האדם בינו לבין עצמו, ומי שיבילה כל היום רק בשיחות חברים, באיזשהו מקום חסר לו את עיקר הנקודה ולא זו המטרה, אלא באמת האדם צריך להגיע לנקודה של עצמו ולהתקדם בזה כדי יכלתו, אבל מצד שני הכח של הקביעות מגיע דווקא מהשיחת חברים, ולכן גדול מאוד התועלת של שיחת חברים.

יעקב: ישר כח על הדברים הנפלאים, אכן ה"שיחת חברים" הזאת האירה את עיני, ובעז"ה הנני הולך להצטרף לאחת החברות, ובעז"ה בוודאי שאקבל מזה תועלת גדולה.

יעקב: שלום עליכם ר' משה, מה נשמע? כבר הרבה זמן לא נפגשנו, יש לך זמן לדבר קצת בעבודת ה' כדרכנו?
משה: בוודאי ובוודאי, בשביל זה באתי.

יעקב: ועל מה נדבר הפעם?
משה: אולי הפעם נדבר על מה שאנחנו עושים תמיד, על מעלת השיחה בעבודת ה' עם חברים, בברסלב קוראים לזה "שיחת חברים".

יעקב: אה, ראיתי מודעות בהקבצו על חבורות של שיחת חברים, אולי באמת אחת ולתמיד ננסה להבין מה בעצם עומד מאחורי זה?

משה: ננסה עד כמה שאפשר, לדבר קצת על יסודות העניינים, כדרכנו, ואולי בהזדמנות נרחיב על זה עוד.

כדאי להדגיש שבעיקרון, "שיחת חברים" זה לא רק כשיושבים סביב שולחן ומשוחחים בעבודת ה', אלא גם בדיבורי חיזוק קצרצרים שמחזקים אחד את חבירו, אבל בכל זאת בהחלט שיש עניין מיוחד של קביעות בשיחת חברים, לשבת יחד וללבוש נושאים בעבודת ה'.

יעקב: אני יודע שאצל החסידים הנושא הזה מאד חזק, בשונה מהליטאים שבכלל לא מכירים דבר כזה, ולא רואים בזה עניין. מה באמת הרעיון?

משה: מלבד העניין של השלום והאהבה בין חברים, שהוא עיקר הכלי לקבל את אור הצדיק, וכפי שדיברנו ע"ז קצת בעבר, יש בזה נקודה נוספת שמבוארת בליקוטי מוהר"ן [תורה לך] שכל אחד ואחד מישראל יש נקודה מיוחדת שיש רק לו, וכולם יכולים לקבל את ההתעוררות והארה של העניין הזה רק ממנו, ועל כן יש חשיבות מיוחדת ב"שיחת חברים" שע"ז כל אחד מאיר את הנקודה שמייוחדת לו, שרק ממנו אפשר לקבל אותה, וכשאדם ניגש לשיחת חברים עם האמונה הזו שיש לו מה לקבל מכל אחד, הוא יכול לקבל תועלת עצומה ונפלאה מאוד.

וכדאי להדגיש, שכמו כל דבר בעבודת ה', לא תמיד זה מאיר, ולפעמים אדם טורח ובא לשבת עם חברים ולשוחח בעבודת ה', והוא יוצא בהרגשה שלא התחדש לו כלום וסתם טרח וזיבזב זמן, אבל אם אדם לא מתיימש הוא עושה את שלו, ובא וטורח לשבת לשיחת חברים, בהמשך הזמן הוא יגלה את עוצם התועלת שבוה, ולפעמים משפט אחד שאדם שומע מחבר יכול להאיר לו את החיים.

וזה דבר ששומעים מהרבה אנשים שקבועים בעניין הזה של שיחת חברים, שהרבה פעמים, אפילו בלי שימת לב מיוחדת, פתאום שומעים עצה לדבר שמעיק עליהם הרבה זמן, או איזה הארה שנותנת לו אור בנושא שהוא מסובך בו, או סתם הארה בחיים שנותנת שמחה וחשק חדש, וכדומה לזה, אלא שכמו כל דבר בעבודת ה', לא כל פעם ההארה היא אותו דבר, ולפעמים זה מאיר יותר ולפעמים פחות, ועל כן חשוב מאוד הקביעות שבוה, לא לבוא רק כשיש חשק, כי אז עלול לעבור ימים ושנים ואדם מחדשדש באותו מקום, אבל אם מגיעים בכל אופן, מכינים את הכלים, ואז בוודאי יבוא גם האור, בהרבה הזדמנויות.

טעימה מתורת מוהר"ן על הנושא

שיחת חברים

לדבר עם חברו בִּירֵאת שְׂמִים, כְּדֵי לְקַבֵּל הַתְּעוֹרְרוֹת בְּלִבּוֹ מִהַנְּקֻדָּה שֶׁיֵּשׁ בְּחִבְרוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וּמִקְבֻלֵי דִין מִן דִּין". וְכֵן הַנְּקֻדּוֹת הַלְלוּ, הֵינּוּ הַנְּקֻדָּה הַנִּקְרָא "פִּי דִבְרֵי חֲכָמוֹת", וְגַם הַנְּקֻדָּה שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד מֵה שְׂאֵין בְּחִבְרוֹ. הֵם עֲנִימִים לְהַצְדִּיק, שֶׁהוּא נְקֻדָּה כְּלָלִית שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל. שֶׁהֵכֵל צְרִיכִין לְקַבֵּל מִתְחִלָּה מִהַצְדִּיק, וְאַחַר כֵּן לְקַבֵּל דִּין מִן דִּין, וְכֵן אֶחָד יִקְבַּל מִנֶּה וְבֵה. וְעַל יְדֵי שְׁלֵשָׁה בְּחִינוֹת אֵלוּ, נִתְבַּטַּל הַחֲרָפוֹת, הֵינּוּ עֶרְלַת לֵב, הֵינּוּ אֶהְבּוֹת רְעוּת. (שם אות ח)

שיחת חברים

כִּי כִּשְׁנַיִם מְדַבְּרִים יַחַד בִּירֵאת שְׂמִים, אֵין כְּשֶׁאֶחָד מֵאֵיר לְחִבְרוֹ בְּאֵיזֶה דְּבוּר, נִחְשָׁב חִבְרוֹ אֲצֵלוֹ בְּחִינַת תְּלִמִיד.

המשך בעמוד ה <<<

בית היין

שלש נקודות

וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, יֵשׁ בוֹ בְּחִינַת "צְדִיק מוֹשֵׁל", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה' ס'): "וְעַמּוֹךְ (יִשְׂרָאֵל) כְּלָם צְדִיקִים". וְזֶה פְרוּשׁ (תהלים ק"ד): "יִשְׂרָאֵל מְקוּשְׁלוֹתֵינוּ", הֵינּוּ מִי מוֹשֵׁל בִּי צְדִיק. כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, דְּבַר יָקָר שֶׁהוּא בְּחִינַת נְקֻדָּה, מֵה שְׂאֵין בְּחִבְרוֹ. כְּמַעֲשֵׂה דָאבִי וְאֵבָא אֶמְנָא (תענית כ"א): שֶׁהֵשִׁיבוֹ לוֹ, לֹא מְצִית לְמַעֲבַד כְּעֶבְדָּא דְּאֵבָא אֶמְנָא וְכוּ'. וּבְחִינַת הַזֹּאת שֶׁיֵּשׁ בוֹ יוֹתֵר מִחִבְרוֹ, הוּא מְשִׁיעַ וּמְאִיר וּמְעוֹרֵר לֵב חִבְרוֹ, וְחִבְרוֹ צְרִיךְ לְקַבֵּל הַתְּעוֹרְרוֹת וּבְחִינַת הַזֹּאת מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וּמִקְבֻלֵי דִין מִן דִּין". (ספר ליקוטי מוהר"ן - סימן לד, אות ה)

נִמְצָא שְׁצָרֵינוּ כָּל אֶחָד לְדַבֵּר בִּינוֹ לְבִין קוֹנוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְבַּטַּל עֶרְלַת לֵבוֹ: וְגַם צְרִיךְ כָּל אֶדָם

שלום וברכה.

ציתי לשאול לגבי הבאת ילדים לבית הכנסת בשבת.

מצד אחד, אם מכריחים את הילד לבוא כשאני רוצה - גורמים לו התמרמרות, שהיא ההיפך מחינוך לטווח רחוק. ומצד שני, אם נמתין עד שהוא בעצמו ירצה - ייתכן שזה לא יקרה לעולם.

מהי הדרך הנכונה אם כן, לחינוך ילדים בעניין תפילה בבית הכנסת בשבת.

הרב דן טיומקין:

ניתן לחלק את כל ההתנהגות שלנו עם הילדים לשלוש מחלקות: אדום, צהוב וירוק. כמו ברמזור. האדום מייצג הנהגות שאנו נדרשים למחות כנגדן; קיום אדומים, סמכות ומשמעת. האור הצהוב מייצג הנהגות שאנו נדרשים להתעלם מהם. האור הירוק מייצג את חיזוק הקשר ועידוד חוויות הצלחה לראות את הנקודות הטובות שבהם, ולתת בהם אמון ואהבה.

בעצם, אתם שואלים אם כדאי לעשות מענין התפילה בבית הכנסת 'אור אדום' ולהכריח, או להמתין בסבלנות, שזה 'אור צהוב'. בגיל צעיר יותר ודאי שיש יותר מקום לאור אדום מאשר בגילאים מבוגרים. אבל בסוף, זאת באמת השאלה: אם ללכת בגישה הנובט (ראש בראש, אור אדום) או בגישה הסמרטוט ולהיות פסיביים (אור צהוב). האמת, ששני הפתרונות גרועים. אם נכריח, רק ניצר אנטי, ואם נתעלם, כמו ששאלתם, אנחנו מסתכנים שהם לא יבואו ולא יכירו את בית הכנסת...

אבל יש פתרון שלישי, יבוא השלישי ויכריע ביניהם. מצד אחד, לא להכריח, אבל גם לא להיות אפטיים ואדישים, אלא להשקיע את כל הכח באור הירוק. כלומר להשקיע לחזק ולחמם את הקשר. כי כשהקשר חם ויש עשרה דלים של אור ירוק, אפשר לבקש כף אור אדום, ואז זה באמת יתקבל. אז ההשקעה הזו, שהיא העיקר, צריכה להיות לא בזמן הקונפליקט בבוקר, אלא בזמנים הרגילים והרגועים. אז צריך להשקיע באופן אקטיבי באור הירוק, בפעילויות מהנות וחוויות משותפות. לקבוע עיתים לזמני האיות האלו, עם כל ילד בנפרד. עם טלפון מכובה. זה לא קל, יש הרבה ילדים ברוך השם. ובכל זאת - זו ההשקעה המשתלמת ביותר.

יש איזה שלב שבו הנערים כבר לא רוצים את זמני האיות האלה עם הוריהם, ואז המאמץ ליצר כאלה זמנים ולרתום אותם - אזמרה זה לא רק לרחוקים. אנחנו בדור של קירוב קרובים, וגם זה נעשה דרך ראיית הנקודות הטובות. לשבח את המאמצים, לזהות את פך השמן הטהור שבלב שלהם, ולהאמין שהוא עוד ינצח את כל רוחות יוון ויצליח להאיר את המנורה. ועד אז, כדאי לעבוד עם 'מודל-הרמזור' הזה, ולשאוף ללכת עם 'האור-הירוק' כמה שיותר. רק שחשוב לדעת, שבהתחלה יש שלב שבו עדיין לא רואים פירות, וההשקעה נראית לא משתלמת. אבל בכל זאת, האור הירוק הזה לעולם אינו לשוא, והוא מייצר כבלי אהבה שעוד יבטו ויצמחו וישפיעו.

הרב יחיאל פליסקין:

במוקדם או במאוחר. מצד שני האב מבין שיש לילד מערכת בחירה משלו, וממילא האב מכבד בכל פעם את הבחירה של הילד, בין אם הוא בוחר בטוב, ובין אם הוא בוחר ברע.

כאשר מוויש'לה שומע פעם אחר פעם שהאב מצפה ממנו להגיע, זה מחזק בתוכו את הרצון להגיע, ובפרט שהרצון הזה הוא באמת נקודת הרצון הפנימית של כל ילד יהודי (יש לו גם רצון לעשות רצון השי"ת, וגם את רצון אביו), ועל ידי הדיבורים של האב, הרצון הזה נבנה בהדרגה.

לאחר מספר פעמים כאלו, מוויש'לה יאמר לאבא ביום שישי: 'אבא, השבוע בעזרת ה' אני רוצה ללכת איתך, כי הרבי אמר לנו שזה 'שבת-חזק' ואני רוצה לומר בקול 'חזק חזק ונתחזק'. או שינמק: 'כי השבוע יש אופרון בבית הכנסת'. או: 'כי חבר שלי שאל אותי למה אני לא מגיע לבית הכנסת'.

מה שקרה כאן הוא צירוף: הציפיה המצטברת של האבא, הצטרפה לאותו דברון חיזוני (שבת חזק, אופרון, או החברים), ששניהם יחד בנו את נקודת הרצון הפנימית של הילד.

למעשה ברגע האמת, יתכן שמוויש'לה לא יבא הפעם לבית הכנסת, כי אמנם הרצון שלו התעורר, אבל מהרצון עד למעשה יש כברת דרך...

אולם במשך הזמן בס"ד הוא כן יבא לבית הכנסת, ואז בודאי האב יחמיא לו ויעודד אותו על כך.

מובן מאליו שהתסריט שכתבתי הוא לא בדוקא, כי עיקר הדבר הוא התרחשות רגשית שקורה בין הלבבות, שקשה לצייר בכתב, ולכן ציירתי את זה על ידי סיפור מעשה, וכל חכם יעשה בדעת.

בדרך כלל יודעים שיש בנושא זה כמה אפשרויות: א) להכריח. ב) להשאיר לבחירתו החופשית של הילד. ג) לעודד ולשכנע. ד) לתת פרסים. אך בכל אחד מאפשרויות אלו יש חסרונות בולטים, כמובן.

במשך הזמן זיכני השי"ת להגיע לנוסח חדש, שונה מכל האפשרויות הפשוטות, ובס"ד מתאים ויעיל.

הנוסח בקצרה הוא: להביע כלפי הילד ציפיה, שכוללת בתוכה גם דרישה עדינה, וגם הבעת אכזבה עדינה כשאינו מגיע.

למשל: האב מתארגן לצאת לבית הכנסת, ואומר לבנו: 'מוויש'לה, אני הולך עכשיו לבית הכנסת, אתה מגיע עמי?'. ומוויש'לה עונה: 'לא, אין לי כח'. האבא: 'חבל!... יוצא לדרכו.

האב חוזר מבית הכנסת, ואומר לכולם 'גוט שאבעס' במאור פנים, כולל למוויש'לה. לאחר כחצי שעה, לוחש האב באזנו של מוויש'לה: 'התפילה היתה כמש געשמאק, אולם התאכזבתי שלא הגעת'. ובכך מסתיים הסבב הזה.

בפעם הבאה: 'מוויש'לה, אני הולך לבית הכנסת, אני בטוח שתשמח לבא עמי'. מוויש'לה: 'כואב לי הראש'. האב: אני חושב שילד אמור לבא עם אביו לבית הכנסת. מוויש'לה: (שותק, אבל מביע שאינו רוצה). האב יוצא לדרכו.

האב חוזר מבית הכנסת, ומוויש'לה שואל אותו: 'אבא, אתה כועס עלי?'. האב: 'אני לא כועס עליך, אני מבין שהיצר הרע התגבר עליך הפעם, אבל אני כן סבור שאתה אמור לבא איתי לבית הכנסת'.

חשוב להסביר, כי ההתרחשות העיקרית היא בלבבות. בנוסף לדיבורים, יש לאב 'ציפיה' שמוישי יבא עמי. האב יודע שקשה למוישי להגיע, ולכן יתכן שיקח לו כמה שבועות עד שיגיע, אבל למעשה האב לא מפסיק לצפות אפילו לרגע אחד, כי האב יודע שמוישי אמור לעשות את זה,

ולפעמים נעשה להפך, דהינו קשאתר כף הוא מקבל מחברו איה דבור, אזי נעשה הוא בבחינת תלמיד לגבי חברו. וצריך כל אדם לזהר, להשתדל ולעסוק בזה, כי "לא תהו בראה לשבת יצרה" (ישעיה מ"ה), כי צריך כל אחד לעסוק בישונו של עולם, שיהיה העולם מקלא מבני אדם, כמו שכתוב (בראשית א): "ומלאו את הארץ", כי זה עקר ישוב העולם, קשה העולם מקלא מבני אדם, הינו מבני דעה. כי מי שאין בו דעת, אינו אדם כלל כנ"ל.

כי צריך לישב את העולם, שיהיה מישיב העולם מבני אדם דיקא, דהינו מבני דעה, שיזדעין את השם ותברך. וזהו גם כן מצות: "ומלאו את הארץ", שצריך למלאות את הארץ מבני אדם. הינו שכל אדם מצוה שידבר עם חברו ביראת שמים כדי להכניס דעת בחברו, שזה עקר ישוב העולם, שיהיה העולם מישיב מבני אדם, הינו מבני דעה, שיזדעין את השם ותברך כנ"ל.

על כן צריך כל אחד לעסוק בזה להכניס דעת ויראת שמים בחברו, שעל ידי זה נעשה חברו בחינת תלמיד אצלו, ואזי כשימלאו ימיו ויגיע זמן הסתלקותו, אזי יתלבש בזה הדבור שהכניס בחברו, ויהיה נחשב כאלו הוא בעצמו ממש קים בזה העולם. כי עקר הוא הדעת, וכשנשאיר הדעת אחריו על ידי בן או תלמיד, נחשב כאלו הוא ממש נשאיר קים בעולם. (ליקוטי מוהר"ן ח"ב סימן ז)

המכבד את חברו

ועל כן בודאי צריך לכתב את חברו כי בזה מכבד את ה' ותברך, כי צריך להאמין שבכל אחד מישראל מלבד כבודו ותברך, כי מכל אחד מישראל אפלו הגרוע שבגרועים כל זמן שהוא בכלל האמונה הקדושה ה' ותברך מקבל מנו כבוד והתפארות פרטי, כי על ישראל גאנותו וכבודו וגדלו פדוע. ועל כן בודאי צריך לכתב את כל אחד ואחד. ועקר הכבוד הוא לדבר עם כל אחד מהתכלית להכניס בו יראת שמים וכן לקבל ממנו בבחינת ומקבלין דין מן דין שזהו בחינת הלומד מקל אדם שהתחיל בזה, כי זה עקר הכבוד בבחינת אין כבוד אלא תורה. וכמו שהזכיר אדוננו מורנו ורבונו זכרונו לברכה בתורה הנ"ל שכל אדם צריך לעסוק בזה להכניס הדעת בחברו וכו' כמו שמבאר שם. וזה עקר כבוד ה' ותברך כנ"ל ועל כן הביא הפסוק כי מקבדי אכבדו וכו'. כי זה עקר כבוד ה' ותברך כנ"ל. (ליקוטי הלכות או"ח - הלכות נטילת ידים לסעודה ובציעת הפת הלכה ו אות ח)

מעלת החבר

וכמו שאנו רואין בענין תלמוד בפשיטות אצל המלמד שטובים השנים מן האחד, כמו שאמרו רבותינו זכרונום לברכה שאם ישכח האחד השני שממיד לו גרסתו, כי הרב לומד עם התלמידים ומאיר להם וכשהם שנים לפחות. אזי אחר התלמוד הם חוזרין ביניהם מה שקבלו מהרב. וכל אחד מאיר בחבירו ומסביר לו הדבר היטב ומזכיר כל אחד את חברו מה ששכח איהו דבר ומקבלין דין מן דין ואזי הדבר על גביו אצל כל אחד ואחד. ואחר כך חוזר כל אחד בינו לבניו להבין הדבר יותר. ולכל ישכח ממנו, כמו כן בעבודת ה' בענין הארת הנקודה הנ"ל שצריך דיקא כל השלש בחינות הנ"ל שיקבלו תחלה כלם יחד מהנקודה הכללית מצדיק הדור האמתי. ואחר כך דין מן דין. ואחר כך מנה ובה על ידי שמדבר בינו לבין קונו. (שם - ברכת המזון ומים אחרונים הלכה ג אות ד)

נסיעות - בשביל שיחת חברים

ועל כן צריך להאמין שעקר פונת ה' ותברך מה שמסבב שיסע האדם הוא רק כדי שיוכל להתוודע עם אדם אחר או עם פנים אנשים לדבר עמו מהתכלית האמתי והנצחי שיעוררו זה את זה אל האמת לאמתו כי זה כל האדם. וכל אדם צריך לדבר עם חברו ביראת שמים בכל יום ובכל עת ועל כן מסבב ה' ותברך שילך ויסע האדם הפל רק בשביל זה. (לקוטי הלכות ח"א - הלכות שכירות פועלים)

בכל אחד - יש נקודה טובה

וכבר דברנו הרבה. ויותר מזה צריך לדבר בכל יום. ואם נדמה לה שאין לה עם מי לדבר. כבר הוכחתי הרבה בזה שסתפקת רק על הטוב שיש בכל אחד. ואז יהיה לה תמיד עם מי לדבר דברי אמת מנקדה שבלב בבחינת ומקבלין דין מן דין וכו'. וגם תפרש שיתקד לפני השם ותברך לקבל הנקודה מנה ובה. וכל אלו הנקודות צריך לקבל מהנקודה הכללית, שהם הדבורים של אדוננו מורנו ורבונו זכרונו לברכה, ששמעתי מפי ומפי ספריו הקדושים והנוראים. (ספר עלים לתרופה - מכתב רכה)

שיחת חברים - באהבה ולא בתוכחה

החברים המקרבים לרבנו הקדוש צריכו אף הם להזהר מלהוכיח וליסר אחד את חברו בדברי מוסר ותוכחה, וכל דבורים יהיו רק בנחת ואהבה וירצה כל אחד לקבל ולשמע מחברו ולא ליסרו, בבחינת ומקבלין דין מן דין, כי כשעומד ומיסר את חברו, וכמו כן חברו יסר אותו לא יתקם לנכון ענין הגדול של ומקבלין דין מן דין המיבאר בדברי רבנו בלקוטי מוהר"ן סימן ל"ד, ענין שם. וכך בני אדם חפצים לשמע מגרעותיהם בדרך תוכחה ומוסר, ועל כן יהיו כל דבוריהם מתוך תודת זכות ואהבה בבחינת הפתוב "תוכחת חיים", הינו תוכחה הנותנת ומפיחה חיים ולא להפך חליה. (שיח שרפי קודש - חלק ו שיא)

סיפורו של הרב אברהם לוי - מנהל ארגון הקבצו

הרקע שלי

נולדתי וגדלתי במשפחה ליטאית קלאסית. אני זוכר שבילדותי שאלו אותי ההורים שלי על משפחה מסויימת, מה הסיפור שלה. ועניתי להם שהם נראים לי מוזרים קצת, כי יש להם על הדלת מדבקה של 'אין שום יאוש בעולם כלל', ולמטה כתוב בסוגריים רבי נתמן מברסלב.

כשגדלתי, עליתי לישיבה קטנה, אחת מהישיבות הליטאיות הטובות בירושלים, ואז הבנתי שהחיים הרבה יותר מורכבים מכפי שהם נראים בעיניים של בחור בר מצווה, יש נסיונות, התמודדויות, נפילות, דברים שלא התכוננת אליהם. אם בחיידר פשוט הסבירו שצריך להיות ילד טוב וזהו, פתאום אתה רואה שההחלטה הזאת היא בכלל לא פשוטה, כיון שבכלל לא תמיד ברור לך מה אתה אמור לעשות, בפרט אחרי שמעדת, ולא עמדת בצפיפות - של עצמך, של צוות הישיבה, או של הסביבה - מנך.

אני זוכר אותי מייסר את עצמי שעות על גבי שעות על זה שלא הספקתי זמן קריאת שמע הראשון, לנגד עיני עמד הסיפור הידוע על מרן הרב שך זיע"א שהתעלף כאשר פספס זמן קריאת שמע הראשון בגיל תשע, כמו כן כאשר לא הבנתי את השיעור הרגשתי שטוב מותי מחיי, כי אם באתי לעולם ללמוד תורה ואני לא מצליח ללמוד תורה, אז למה לי חיים. וכך גדלתי מתוך תחושה מאד חזקה של אמונה ויראת שמים מחד, והרבה מחשבות על החיים מאידך.

הייתי חושב שעות על גבי שעות מה השי"ת רוצה ממני, מה השליחות שלי בעולם, האם יש בי משהו מיוחד, או שפשוט יש רשימה של מטלות שצריך למלאות וזהו, אם עמדת בזה - כל הכבוד, ואם לא עמדת בזה - אתה לא שווה כלום. לא היו לי שום ספיקות באמונה ח"ו או משהו כזה, הייתי בחור רציני ירא שמים, ועמדותי בכל ההתחייבויות של המוסדות, אך גם לא היה לי מושג מה אמור להיות הקשר שלי עם השי"ת אם בכלל.

ההרגשה הכללית שלי הייתה, שמהו חסר, איפשהו הרגשתי שהעיקר חסר מן הספר. ההרגשה שבתוכי אמרה שוודאי יש הקב"ה, והקב"ה וודאי כולו טוב, וממילא היהדות אמורה להיות נעימה. אבל הרושם שקיבלתי היה שמדובר במישהו אכזרי ומאיים, שפשוט מחפש אותי בסיבוב. זה אולי נשמע קצת גס וילדותי, אבל זו הייתה החוויה שלי.

גדלתי ועליתי לישיבה גדולה, אחת הישיבות הטובות בבני ברק, שבראשה עמד הגרא"ל שטיינמן. השאלות שהיו לי לא נפתרו, אלא התעצמו. היו לי חברים בני גילי, שהתחילו לפזול מחוץ למסגרת הישיבתית, אבל אצלי זו בכלל לא הייתה אופציה, כי ידעתי שיש בורא עולם, ויש לו ציפיות ממני, ואם לא אעשה מה שהוא אומר אז הוא יכול להרוס לי את החיים.

אבל דווקא בגלל זה הייתי מדבר עם הקב"ה. זה היה הרבה לפני שהכרתי את המושג

התבודדות, ובכל זאת הייתי מידי פעם מדבר אתו, בפרט כשהייתי במצוקה ולא מצאתי עצה לנפשי. ואני זוכר שאמרת לי, לא בהתרסה חלילה אבל עם הרבה כאב: "למה אתה מצפה ממני שאעשה את מה שאתה רוצה? כי אתה יותר חזק ממני?! כי אתה יכול להציק לי?! אני מרגיש שאני לא יכול לעבוד אותך רק בגלל שאתה יותר חזק ממני!..."

המשכתי והתחננתי מהשי"ת: "אני רוצה לדעת באמת מה אתה רוצה ממני, למה בראת אותי, ומה התפקיד שלי? היה לי ברור, שאם השי"ת הוא טוב, והוא ברא את העולם בשביל להטיב אז כנראה שהדבר שהכי טוב לי זה לעבוד אותו, ולכן הרגשתי שאם אני אדע מה השי"ת רוצה ממני, ומה התפקיד שלי בעולם, אגלה שלעשות את התפקיד האמיתי שלי בעולם, זה באמת הדבר שהכי טוב לי, וזה גם באמת הדבר שיהיה לי הכי כיף לעשות. אז התחלתי לחפש איפה אני יכול לעבוד את ה' מתוך שמחה וחיות, ולא מתוך עול מעיק ומציק. חיפשתי איפה מלמדים אותי שהקב"ה אוהב אותי ושמה איתי וגאה בי, ולא להיפך.

החיפוש האישי

המשכתי במסע החיפוש האישי שלי. היה ברור לי שיש בורא לעולם, ולכן לא הייתי צריך לנדוד להודו בשביל לגלות את זה. היה לי גם ברור שבורא עולם נתן לנו את התורה, ולכן גם לא הייתי צריך לנדוד הרבה. הבנתי שהאוצר נמצא אצלי בבית מתחת לתנור, אבל אני חייב לחפש איפה נמצא המטמון, ואיפה נמצא האור האמיתי של השי"ת.

מסביבי ראיתי רק חושך. ראיתי אנשים שלומדים ונהנים, אבל אני לא התחברתי לעשייה לשם עשייה, חיפשתי משמעות פנימית יותר, והתקשיתי מאד לשמוח עם הישגים, למרות שלמדתי הרבה ועשיתי סיומי מסכתות, לא הצלחתי לשמוח עם זה, כל עוד לא ברור לי למה אני עושה את זה.

במשך תקופה ארוכה מצאתי נוחם לנפשי בשמיעת סיפוריו ושיריו של שלמה קרליבך. אני זוכר שהייתי יושב בבית המדרש של הישיבה עם נגן, וכולם היו בטוחים שאני שומע שוב את השיעור, אבל אני הייתי שומע סיפורי קרליבך. שם הרגשתי שיש ביטוי לנפש, ויש ביטוי לנשמה, ומצאתי מעט שקט לנפשי השוקקה.

אך זה בכלל לא הספיק לי, ועדיין לא הרגשתי שמצאתי את אשר אהבה נפשי, אז המשכתי לחפש. כמעט לא הייתה קהילה בעם ישראל שלא התבוננת בה, ואז הגיע ראש השנה, ראיתי מודעות על נסיעה לראש השנה, ודברתי עם כמה חברים ששכנעו אותי שאת הדבר הזה אני חייב לנסות, ואז החלטתי שאני הולך על זה. לא בגלל שהבנתי מה זה ועל מה זה, אלא בגלל שעד כה לא מצאתי מנוחה לנפשי, והבנתי שאני חייב לנסות הכל, כל עוד מדובר במסגרת היהדות והתורה.

ה ת ח ל ת י המשך בעמוד הבא <<<

אז החלטתי לא לנסוע. מאותו רגע ייסרו אותי ייסורי נפש עזים, הרגשתי שאני פשוט לא יכול לוותר על זה, אבל לא רציתי להזרק מהישיבה. אמרתי לעצמי הרי להשי"ת תודאי יש פתרון, אלך ואדבר אתו. ירדתי ליער, והתבודדתי על זה, ונראה לי שלעולם לא אשכח את ההארה שהייתה לי ביער.

השי"ת הכניס בי מחשבה חזקה כל כך: "מה הישיבה נתנה לך ומה רבי נחמן נתן לך, הרי אתה בישיבה הווי כבר שנתיים ואתה בקושי יודע להצביע על דבר אחד טוב שהיא נתנה לך, ואת רבי נחמן בקושי אתה מכיר שנה וכל החיים שלך השתנו". וזו נראית לי השאלה שצריכה לעמוד מול כל מקורב, כשהוא מתלבט ובאים לו כל מיני התמודדויות, שישאל את עצמו: מה המקום הזה / האדם הזה / המוסד הזה - נותן לי, ומה רבי נחמן נותן לי. זה ממש כלי שיכול לעזור בהרבה צמתים בחיים.

וכך נסעתי לראש השנה. חזרתי לישיבה אספתי את הדברים שלי ונסעתי הביתה, משם המשכתי לעוד ישיבה. שם לא עכבו אותי בדרכי, וגם מצאתי עוד חברים לחיפוש ולדרך, ויחד התקדמנו בעבודת ה' לאורו של רבי נחמן.

בכך לא הסתיים החיפוש. כבר היה ברור לי שרבי נחמן שניה לא את החיים, אך חיפשתי איפה יש מקום שיכול ללמד אותי איך להוריד את כל העצות של רבינו לחיי המעשה, הרגשתי שבאמת רבינו גילה פה אור עצום ונורא, אבל לפעמים גם זה יותר מידי ערטיילאי ומעורפל, ואז בסייעתא דשמיא הזדמנתי לשיעוריו של הרה"ח ר' ניסן דוד קיזאק שליט"א, שבשיעוריו הנפלאים מרחיב בכל פעם את הנקודה הזאת, ומבאר איך בכח רבינו ז"ל גם התקונים והעבודות הכי נשגבות שייכות גם אלי, ואיך כל התקונים הנוראים שנעשים ע"י הצדיקים נשלמים ויוצאים לפועל בזכות הפעולות הקטנות שלי.

ומאז אני יודע שמצאתי את אשר אהבה נפשי, מצאתי מקום שמלמד עד כמה כף ונעים לעבוד את השי"ת, אני מרגיש שאני יודע מה השי"ת רוצה ממני, ומה התפקיד שלי בעולם. כמובן שהחיפוש לא נגמר אף פעם, אך התחושה היא "פה אשב כי איוותיה" השם יתברך יעורנו שנוכה לישב בבית ה' לאורך ימים, בדרכו של רבינו הקדוש זיע"א.

כשחזרתי לארץ הבנתי שהנסיעה הזאת היא בעצם נקודת מפנה חשובה בחיים שלי, כי בנסיעה הזאת בעצם הכרזתי שלא אנוח ולא אשקוט עד אשר אמצא את אשר אהבה נפשי. וכך עברה עלי עוד שנה בישיבה, מתוך תחושות מעורבות. כבר היה ברור לי שהשי"ת אוהב אותי ושמת איתי, בלי קשר למה שהצלחתי או לא הצלחתי, זה פשוט נכנס בי כל כך חזק רק מלהיות באומן, אבל עדיין לא הגדרתי את עצמי חסיד ברסלב.

כיון שכבר נסעתי לאומן, אמרתי לעצמי "אם נסעת לאומן, בא תפתח את הספרים של רבי נחמן ותלמד מה הוא אומר, וכך התחלתי ללמוד לבד ועם חברותא. בכל פעם שהייתה שיחה בישיבה, הייתי יוצא עם החברותא לבית נכנסת סמוך לישיבה, שם היינו מתיישבים ומחזיקים ליקוטי מוהר"ן מתחת לשולחן ולומדים.

זכורה לי אפיזודה משעשעת. באחת הפעמים בה ישבתי עם החברותא ולמדנו בצורה כזאת, ראה אותנו הרב יהושע ברוך דים זצ"ל, מחשובי אנשי שלומינו בעיר בני ברק, ואמר לנו "אהה, אתם לומדים ליקוטי מוהר"ן"... שאלנו אותו: "מנין לך?" השיב לנו: "ראיתי שאתם לא מסתכלים בספרים שפתחתם, אבל אתם לומדים, אז הבנתי שיש לכם ספר מתחת לשולחן... נו, כבר לא קשה לנחש איזה ספר"...

בהמשך, התחלתי ללכת לשיעורים בתורת ברסלב, עד שלאט לאט הרגשתי שאכן זה הדרך בה ישכון אור ה', מצאתי את אשר אהבה נפשי. מצאתי מקום שבו עבודת ה' היא חוויה, ולא סבל. בשלב זה גם הכרתי את ארגון הקבוצה והעומד בראשו הרב ישראל מאיר גלינסקי, ארגון שמשמש כבית חם לכל מקורב, ואתו לבנתי את כל ספקותיי ושאלותיי. לפעמים התקשרתי אליו ב-2:00 בלילה, כי התעוררה לי שאלה שהרגשתי שאני פשוט לא יכול להמשיך הלאה, והוא בסבלנות אין קץ השיב על ראשון ראשון, ועל אחרון אחרון, מסלק את כל התמימות, מפזר את הערפל, ומוכיח בבהירות שזו הדרך בה דרכו אבותינו מעולם ואין כל חדש תחת השמש.

ההתמודדות, והמסר שלי

כשהגיע שוב ראש השנה לא היה לי ספק שאני נוסע לאומן, אבל אז הודיעו לי מהישיבה שאם אני נוסע זרקו אותי מהישיבה,

לעבוד מאד קשה. מצד אחד הייתי חייב להראות נוכחות בישיבה, כדי שאף אחד לא ישים לב שאני מתכנן משהו, מצד שני הייתי חייב להשיג כסף בשביל לממן את הנסיעה. וכך הייתי עובד בהפסקות ובלילות בכל מיני עבודות מזדמנות, ובסדרים נמצא בישיבה, עד שבסופו של דבר הצטבר אצלי סכום מספיק. הלכתי לסוכן נסיעות, הגשתי לו את כל הסכום, וביקשתי ממנו שישגור עבורי כרטיס טיסה.

לא עברה שעה והתברר לי שיש לי עיכוב יציאה מהארץ על ידי הצבא. לא התייאשתי. התקשרתי אליהם, ושאלתי אותם איך אני יכול לסדר את זה. הם אמרו לי להתייצב בלשכה תוך ארבעים ושמונה שעות. בקשתי מהם להתייצב בחיפה (כי שם היה יותר קל להוציא פטור, בזמנו) ועודו באותו לילה החלטתי לנסוע לחיפה.

בהשגחה הזדמנה לי הסעה של בחורים מישיבת כפר חסידים שחזרו מחתונה בבני ברק, עליתי עליהם וישנתי אצלם בישיבת כפר חסידים. למחרת מיד בבוקר התייצבתי בלשכת הגיוס, כשאני לבוש במכנס פיג'מה קרוע, גופיה, ותהילים ביד, ואני מתפלל בדבקות אופיינית לאנשים שנראים כמו איך שהייתי לבוש. לא עבר זמן ממושך ויצאתי משם עם פטור ועם אישור לטוס להיכן שאני רוצה. משם נסעתי למירון להודות להשי"ת על הנס המופלא.

הנסיעה לאומן

הגעתי לאומן ברגשות מעורבים. מצד אחד שמחתי שהצלחתי לעשת את כל הדרך הארוכה ולהגיע, אך מצד שני בתוכי קינן חשש מאד עמוק: מה אני עושה? האם מותר לעשות את מה שאני עושה או שזו בעיה? באותה שנה לא אמרתי "הריני מקשר", כי בישיבה אמרו שאסור להגיד את זה.

כל עבר עלי ראש השנה באומן. מצד אחד ההרגשה היית ממש נפלאה, ולראשונה בחיי הרגשתי שראש השנה הוא גם יום טוב ולא רק יום הדין, והרגשתי שמשמא אפשר למשש פה את ההרגשה שהשי"ת אוהב אותי והוא אתי עמי ואצלי, ומצד שני לא ראיתי את עצמי מחובר לברסלב או משהו כזה, אלא ראיתי את זה כעוד חוויה שצברתי בחיים.

סיפורי מעשיות

פרק יז

השני בעלי בתים הנ"ל, אביהם של אלו השני בנים, מתו בתוך אותו הזמן שהיה החכם משוטט במדינות, ונשארו הבתים שלהם. והתם, שהיה במקומו, נכנס לבית אביו וירשו, והחכם, שהיה במדינות, לא היה מי לקבל הבית, ונעשה כלה ואבוד בית החכם, ולא נשאר ממנו כלום, ולא היה להחכם מקום ליכנס בו בבואו.

מתי החכמה טובה?

א] רבינו מספר על החכם והתם שחזרו ונפגשו לאחר זמן רב שכל אחד גדל והלך לחייו, ומספר מה נעשה בינתיים עם הבית של אביהם, כי אביהם של שניהם מתו, אביו של החכם מת בזמן שהיה החכם משוטט במדינות, וכיון שהחכם לא היה שם, על כן לא היה מי שקיבל הבית, וכך נאבד בית החכם ולא נשאר ממנו כלום, אבל, התם שנשאר במקומו ולא הלך לשוטט בעולם, הוא זכה וירש את בית אביו.

[[כי בארנו לעיל (פרק ג), שכל הכח של החכם להתנהג בחכמה תו כראוי ולא ליפול לצד הרע שיש בחכמה, הוא דווקא כאשר החכם גר בבית אביו. כלומר כאשר החכמה מחוברת לשורשה, והיינו שיש לחכם בית אשר שם מגדלים אותו כראוי ולשם הוא צריך לחזור, אזי הוא מחכים ומתבונן לפי הכללים שקיבל בבית. ואז הגם שהוא מחכים, הוא יודע שיש כללים של התורה איך להחכים.

יי לא הולכים לחפש סתם בלי שום כיוון, סתם לחפש 'מה לעי-שות', אלא מתוך ידיעת האמת, שיש בורא לעולם, ויש תורה

הרב אברהם יצחק קלצקי

בסכנה גדולה מאוד, כי כיון שיש לו את מידת החכמה אזי הוא וולך בלי שום גבולות ובלי שום כללים ברויים, וכך יוצא 'לשור' טט בשוק' וברחובות להתבונן ולנסות להכיר את העולם באופן שמחפש 'מה לעשות' בשביל להעשיר את עצמו ולחזור למוחין גגולות, וכפי שהולך ומתאר בהמשך המעשה את הטעויות הרבות שהחכם עשה.

החכם איבד את ביתו

ה] כיון שעזב החכם את בית אביו, אזי כשהיה משוטט, אביו נפטר ומת כלומר השורש של החכמה דקדושה מת, אבל הבית כלשעצמו נשאר, כלומר שאפילו שאיבד את הכיוון האמיתי של החכמה, בכל זאת היה לו את השורש והיה יכול לחזור לשם, אבל כיון שהיה משוטט במדינות, על כן גם כאשר כבר חזר לבית אביו, בנתיים נאבד גם הבית, כלומר איבד לגמרי את המחשבה האמיתית שיכול לחשוב על פי תורה.

[[אך לעומת זאת התם, גם כשאביו מת, כלומר שאיבד את השורש של התמימות, שהוא החיות והנעימות שיש בתמימות, עדיין יש לו בית, כלומר שהוא חי וחושב בתמימות - כלומר שנשאר לגור בקירות הבית אפילו שאין שם עשירות ופרנסה שיתן לו חיות.

וזהו לימוד עצום, שגם כאשר אדם מאבד את שורש חיותו, אזי אם הוא תם, ומאבד את החיות שיש בתמימות, עדיין יכול לחיות בתמימות פשוטה, אבל כאשר חכם משוטט לחפש בלי שום כוון, אזי אביו ושורש החיות האמיתי שיש בחכמה מת, ואזי אין לו לאן לחזור ונעשה אדם ללא בית.

ויש הלכות, ויש ספרים של צדיקים שאומרים את האמת, והם מגלים מה ה' רוצה מהאדם בכל רגע, וכך מתוך ידיעה זו הוא הולך ומעמיק בדבריהם הקדושים כיצד להשיג את האמת הזו, אבל לא מתוך ספק אולי יש משהו אחר ובלי לחקור האם נכונים דבריהם.

ובשלב הזה, שהחכם מחובר לבית אביו, אזי הוא יכול להיות חבר טוב ואוהב של התם, כי בשורש של שניהם הרי הם אחד, שהרי שורש החכמה היא התמימות הפשוטה שיש תורה, וכן שורש התמימות הוא החכמה העמוקה של אמיתת האמת של בורא עולם - ולכן שניהם חברים טובים.

כשהחכם יוצא לשוטט

[[אבל פעמים השורש של החכמה [בית אביו] נעלם ונכנס לקך טנות, ואין לו את העשירות לפרנס את בנו החכם - אין לו את המוחין דגדלות שיוכל על ידו להחכים יותר ולהבין את האמת, וכאן דורשים מהחכם שיצא לפרנס את עצמו, וילך להעשיר את עצמו, והיינו שאם עד עכשו הוא היה מתפרנס על פי החכמה שקיבל בביתו באופן טבעי על ידי הארת המוחין, עתה מוטל עליו לדאוג לעצמו ולהעמיק יותר ולהחכים בחכמות התורה ולראות איך לחבר את החכמה למציאות של החיים שלו, ואיך למצוא פרנסה בשוק מצד עצמו, אך שיהיה הכל על פי הכללים שקיבל בביתו - לא מתוך חקירות וספיקות, אלא מתוך ברירות של ידיעת האמת - קבלת עול של מציאות האמת כמו שהוא אפילו אם לא מאיר לו בהארת המוחין.

ד] וכאן בנקודה הזו, שהוא צריך לצאת מביתו אזי החכם נמצא

על הפרק

כמה נשרף

מצד האמת, אנחנו יכולות להסתובב בעולם בשמחה מאוד גדולה, כי אנחנו עושות כל כך הרבה דברים כרצון השם ולמען השם. למה אנחנו לא מאושרות מזה?

באחד הימים עלה לי משל ציורי למצב שלנו: ברוך השם, כולנו כנשים, מעמידות הרבה סירים בחיים שלנו; ארוחות צהרים, שבתות, חגים. תארו לכן שהנושא המרכזי לגבי הארוחות המבושלות, היה אזהרות וניתוח השאלה של 'מה יקרה אם האוכל יישרף?' - יש כאן היבט של בל תשחית ויש כאן היבט של נזק לסיר ויש כאן היבט שאנשים יישארו רעבים ויש כאן היבט של ניצוצות קדושים שהלכו לאיבוד בלי שיברכו עליהם תחילה וסוף... היינו הולכות ומעמיקות מאוד בנושא הזה של 'מה קורה אם נשרף האוכל'.

כמה נשרף אוכל? ממש לא הרבה. רוב האוכל מתבשל. רוב האוכל מוזן. רוב האוכל בא על תיקונו. מברכים עליו. ניוונים ממנו. לכל אחת מאתנו יש בבית מפעל תעשייתי לייצור מזון שכמעט אינו שובת.

נגיד שלא היינו רואות שום דבר מזה שכולם כאן אוכלים שלוש על עשרים וארבע על שבע על שלוש מאות שישים וחמישה על עד מאה ועשרים, וכל הזמן היינו לחוצות סביב הנקודה הזאת: נשרף? לא נשרף? יישרף לי? לא יישרף לי? מה יהיה אם יישרף לי?

כיף להתעורר

ככה בדיוק עובד עלינו יצר הרע. האמת היא ש'רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הירבה להם תורה ומצוות'. וגם הפשוטים שבישראל מלאים מצוות כרימון, אבל הוא הצליח להפוך אותנו. גנב לנו את כל הסיורים והשאיר אותנו עם המתח מהתחתית שנשרפת לעיתים כל כך רחוקות.

יש לנו תפיסה כזאת, כאילו אנחנו מוכרחים את הלחץ כדי לא לחטוא. כאילו אם לרגע נחזיר את המשקלים למקום הנכון שלהם, ונקלוט את היקף הטוב שאנחנו זוכים לפעול בעולם ללא הרף ממש, איך בהשוואה אליו הרע הוא גם לא רב וגם לא מכוון, והוא בעצם ממש זניח, ובכן אם נבין את זה ברור, נשקע כנראה לחיחות דעת שתוביל להידרדרות ולאי עשייה. האמנם?

כשאנחנו מנסים ליישב את הדעת ולהבין את האמת היותר עמוקה, אנחנו לא עושים את זה לא בשביל להירדם ולא בשביל לחטוא. אדרבא, אם נרגיש טוב יותר נהיה ערים יותר, כי יהיה לנו הרבה יותר כיף לקום בבוקר, ובוודאי לא נתרשל ונזלזל ונחטא בכוונה כי מעולם לא היה לנו רצון לחטוא בכוונה.

עץ עקור

במעשה מאבדת בת מלך שסיפר רבי נחמן, מסופר על השני למלכות שחיפש את בת המלך האבודה. במסע החיפושים שלו הוא הגיע למדבר "וראה אדם גדול מאוד שאינו גרד אנושי כלל שיהיה אדם גדול כל כך, ונשא אילן גדול שבישבו אינו מנצא אילן גדול כזה. ואותו האיש שאל אותו: מי אתה? ואמר לו: אני אדם. ותמה ואמר שזה כל כך זמן שאני בהמדבר ולא ראיתי מעולם כבאן אדם."

באדם גדול מאוד, עם אילן גדול מאוד, ואומר לך, מה, את אדם? אני לא מכיר כזה. מה, את ממש אישה קטנה פיצית רגילה במונח השטחי של המילה? את אפילו לא נוצרת את לשונך כמה שעות כל יום באופן מושלם? סתם אישה, מאלה שקונות יותר מדי ואוכלות יותר מדי ואז מאבדות את הסבלנות וצועקות השם ישמור על הילדים לפעמים? שנים לא ראיתי אישה. אני בעולמות אחרים לגמרי. עליונים לגמרי. אני במה שאת אמורה, לא במי שאת באמת... באים אנשים מאוד

צמיחה טבעית

גדולים עם אילנות מאוד גדולים, אבל זה עקור. האילן לא מחובר לשורשים שלו ולא נתון לו זריקה של צמיחה. עץ צריך לצמוח.

התקדמות אמיתית לא מגיעה מלחץ. רבי נחמן מברסלב זצ"ל אמר: "אני רוצה שתעבדו את השם כמו מישהו ששותה מים מתוקים ולא כמו מישהו ששותה מים מלוחים". כששותים מים מלוחים לא מרוצים אף פעם, כל הזמן מרגישים שזה לא מספיק, זה לא טוב, זה לא באמת מרווח או מרגיע.

אבל עבודת השם צריכה להיות בשמחה. כמו מים מתוקים. שתיתי. רוויתי. נעים לי. אני מתמלאת תחושה טובה של סיפוק פנימי. זה לא אומר שאחרי איהו זמן אני לא נעשית שוב צמאה ולא מחפשת עוד כוס מים, בטח שכן, אבל מים מתוקים, לא מים מלוחים!

צמיחה טבעית

סיפרה לי חברה: "יום אחד גיליתי שעושה לי טוב להרכיב פאזלים בזמן של הדיבור היומי עם השם. זה אולי ילדותי, אבל זה נעים לי. זה מטשטש רעשי רקע, עוזר לי לרכז את המחשבות ומאפשר לנפש להיפתח".

לפעמים צריך קצת שוחד בפתח של התפילה הפרטית, וכל אחת יכולה למצוא מה עושה לה טוב. הדובבי את עצמך; איך נעים לך? איך את רוצה היום? היום את רוצה כאילו את מדברת עם מישהו? היום את רוצה כאילו את מדברת על מישהו אחר ולא עליך? אולי את רוצה לסרוג תוך כדי? אולי את רוצה לצבוע? אולי לבוא עם כוס קפה מפנקת? צריך להגיע לשיטוף פעולה פנימי. לחפש איך הזמן של התפילה הפרטית יבוא לך בטוב. תדליקי מזון. תשבי במרפסת מול הנוף. תפתחי ראש. שימי קצת מוזיקה...

אז החברה שלי גילתה שעושה לה טוב להרכיב פאזלים והיה נחמד לה לזרום אתם.

והיא אומרת: "בררתי לי פאזלים מאוד בקפדנות, כי אני צריכה משהו שיעסיק אותי אבל לא יטריד אותי. שלא יהיה קשה מדי, כי הפאזל הוא לא המטרה, אבל שלא יהיה פאזל שנים עשר חלקים של גיל שלוש.

היו לנו בבית שלישיית פאזלים של חברה ידועה. כל אחד מהשלישייה בן 49 חלקים, גודל קטן וידידותי. הרכבתי את השלישיות האלה וראיתי שהן ממש מתאימות לי. מתישהו קניתי לי עוד שתי שלישיות, שיהיה לי לגוון, ואחר כך עוד שתיים..

באחת הפעמים שהלכתי לקנות עוד שלישייה, כי את אלה שבבית כבר מיציתי, עלה בדעתי לנסות פאזל של מאה חלקים. ניסיתי וראיתי שזורים לי טוב עם המאה. עזבתי את הארבעים ותשע ועברתי למאה. ואז גיוונתי לי בעוד פזל של מאה ועוד פזל של מאה... עד שיום אחד ניסיתי מאה חמישים, ואחרי איהו זמן, כשראיתי שטוב לי עם המאה חמישים, ניסיתי את המאתיים.. היום, אחרי בערך שנה, אני אוהדת כבר בשלוש מאות.

"לאחרונה הסתכלתי על הפאזלים ועלי ואמרתי לעצמי: תראי מה קרה, בכלל לא ניסיתי. לא היית בשום לחץ להתקדם וללכת הלאה. לא היה בך שום קול שנדנד: 'נו, ד', ארבעים ותשע חלקים זה של ילדים קטנים, תפתחי. תגדלי. תתקדמי!' בכלל לא היה לי שום מתח, היה לי טוב איפה שהייתי. ואז, בעדינות, התאים לי גם השלב הבא, ומאוד בעדינות התאים לי השלב שאחרי. תוך שנה אני אוהדת בכפול שש. וזה אולי הכפול-שש הראשון בחיים שלי שאני חווה בו צמיחה טבעית."

האמת היא שאנחנו לא צריכות שום האצה ושום הלחצה כדי ללכת הלאה. כמו עץ שגדל בלי שאף אחד עומד למעלה ומושך לו בצמרת: נו, תגבה כבר. תתקדם. תתפרש לצדדים.

לפי איך שמגדלים אותנו היה צריך לשים סביב כל עץ פיגומים מטעים הממונים וכל הזמן למושך אותו. ולדאוג. מה קורה? נו, כבר אביב. כבר סתיו. כבר חורף. כבר קיץ. נו? מה קורה? אולי ניקח אותו לפיזיותרפיה? אולי נעשה לו טיפול רגשי? מה עם העץ הזה? תמשכו אותו! תעשו לו עיצוב התנהגות, תדרבנו אותו, משהו לא בסדר איתו!

החוויה של החברה שלי לימדה אותה שלא צריך לצעוק עליה בשביל שתלך קדימה. בלי שום מתח להתקדם ההישגים שלה גדלו פי שש. "כי האדם עץ השדה". כמו לכל עץ בעולם גם בנו שנה התנועה הטבעית היקרה הזאת להתקדם, להתרחב ולגבוה. זה לא רק בפאזלים. זה בכל דבר. החיים מחכימים ומרכימים ומלמדים אותנו. אנחנו לומדים מטעויות וכל יום מביא איתו עוד הזדמנויות. יש מצבים שפתאום פוקחים לי את העיניים, יש מקומות שגורמים לי לבכות ואחרי שאני בוכה נולדת בי חמלה לאחרים. החיים מבשלים אותי ממילא. אני לא צריכה שיעקו עלי. אני יהודייה, בת של הקב"ה, והצדיקים אפילו מכנים אותי 'עצם הטוב'!

כשהמסכים נמסים

הגלות שמה לנו מסכים בנפש ובתפיסה, והתהליך של הגאולה הוא שלאט לאט המסכים האלה נמסים.

לכל אחת מאתנו יש מעיין מלא מים של השתקקות וגעגועים לקב"ה. כל מסך שקורס, כל מחיצה מקרטון שעפה וכל בלבול פנימי שנמס, פותחים עוד פתח בתעלה והמים יכולים לזרום.

מה שצריך זה תמיכה כזאת. חיבוק כזה. לאסוף את החלקים ולדעת שמה שלא תביאי, איהו עכבר שתוציא ממגירה שפעם טרקת, הקב"ה לא יגיד "איכס" מזועזע ויברח ממך. הוא יגיד: "אני שמח שאת מדברת איתי גם על זה. כי סבלת יותר מדי בזמן שהסרת ממני את העכבר הזה".

כמו ילד שלקח חמש שקל בגניבה ומרוב חרדה הוא מאבד את התיאבון ואת הטעם באוכל.. אל"ף מהפחד מתי יתפסו אותו, ובי"ת מעצם התחושה הקשה של איהו גנב הוא. ביום שאימא מגלה אצלו בתיק את האריות של השוקולד הגנוב, ונערך שימוע שבמהלכו הכל נחשף והוא פורץ בבכי, הוא גם נשטף בהקלה. כמובן, אם האימא לא עשתה לו טראומה יותר קשה מהקודמת.

אם האימא זוכרת איך היא הייתה בתור ילדה שלקחה שוקולד בלי רשות, נשבר לה הלב כי היא זוכרת כמה נורא זה היה, והיא אומרת לילד שלה: "שלושה ימים אתה סוחב את זה עליך? תראה איהו יצר רע רשע. מה הוא עשה לך. איהו נקם. שלושה ימים אתה מתחבא ממני? שלושה ימים אתה מוכחד כל הזמן שאולי יתפסו אותך? אוי, מסכן שלי, אוי!" והיא בוכה בשבילו. היא בוכה מהצער שנגרם לו. היא מבינה מה עבר עליו.

זה מנקה. הילד מקבל את העונש שלו כמעט בהודיה וחווה היתרהות פנימית.

ככה צדיק אמתי מדבר אתך. הוא אומר לך: ככה את סובלת כשאת חושבת שהשם שונא אותך? זה מה שעובר עליך כשאת מרגישה כזאת רחוקה? איך את יכולה לחיות כשאת כל כך מפחדת מאבא? הוא בא ומתחיל לחבק אותך, לנחם אותך, לתת לך לבכות ולהמיס לך את הלב. ופתאום יורדים ממך כאלה סלעים כבדים שאת רוצה לפרוש כנפיים ולעוף מרוב הקלה.

להסתכל לתוך העיניים!

אם נעמוד באיזה רחוב, נבחין בדבר פלא. במשך שעה עוברים ברחוב עשרות או מאות ולפעמים אלפי אנשים. הם עוברים אחד על ידי השני, לפעמים במרחק סנטימטרים בודדים, ולפעמים אפילו מתחככים זה בזה. ובכל זאת - אף אחד אפילו לא מסתכל על השני.

אתה עובר בכל יום, בסמוך ועל ידי וממול - לאלפי אנשים, ואפילו לא ראית אותם. לא עלה על דעתך להסתכל עליהם ולו לרגע. איך זה יכול להיות? פשוט מאד - אתה לא מכיר אותן.

מידי פעם, אפשר לזהות זיק בעיניים של מישהו, וכשאתה מסתכל אתה מבחין שהוא זיהה מרחוק מישהו שהוא מכיר, ואם גם השני הבחין בו - אתה יכול לראות ממש אור בעיניים. ככה זה, כשמכירים - מסתכלים אחד על השני, ונהיה זיק של אור בעיניים.

יש מצב גרוע יותר.

לפעמים אתה כן מכיר את פלוגי, ודווקא משום כך לא מוכן להסתכל לו בעיניים. ואם הוא יסתכל עליך, אתה תסיט את העיניים ולא תשיב לו מבט. למה, כי אתם מכירים אבל לא לטובה. יש איזה סכסוך, כעס או שנאה. או לפחות אי נעימות.

כשאתה רואה מישהו כזה מרחוק, אתה תעדיף שלא לפגוש בו. פתאום תעבור לצד השני, או תיכנס לרחוב אחר. ואם אין לך ברירה ואתה חייב לעבור לידו - תדאג מן הסתם להוציא מיד את הטלפון, ולעשות עצמך עסוק בשיחה. ובקיצור, תעשה הכל כדי לא לפגוש בו ולהסתכל לו בעיניים.

וזה בדיוק היחס שלנו לאבינו שבשמים.

לא צריך לפגוש אותו ברחוב, בטח לא בטעות, כי הוא נמצא בכל רחוב, וגם בבית שלנו. ואנחנו גם יודעים שהוא הבחין שאנחנו כאן, ומסתכל עלינו. אבל אנחנו לא מסוגלים להישיר אליו מבט ולהסתכל לו בעיניים.

למה? מכל הסיבות שבעולם. קודם כל, לא נעים לך מוננו, שהרי אתה לא צדיק הדור, ובטח יש לו עליך 'ככה' תיקים. שנית, מי אתה בכלל שתסתכל אליו, האם הוא חבר שלך. ושלישית, אתה עסוק מדי בכדי שיהיה לך זמן לעצור ופשוט להסתכל עליו.

אז אם חיפשנו הגדרה מהי גלות - הנה היא. כל זמן שהוא מסתכל עליך, ואתה לא מוכן או לא מסוגל להסתכל אליו בחזרה. לא סתם להסתכל - אלא לתוך העיניים. אתה בגלות.

הרגע שתסכים להסתכל לו חזרה בעיניים - זו הרגע של הגאולה. כי אז תראה כמה אהבה, חמלה, רחמים וגעגועים יש באותם עיניים. אפילו לא גרם של ביקורת ושל שיפוט. ויותר מכך, הוא מצפה ומייחל וכוסף ומתגעגע לאותו רגע שתעשה את זה.

וכמובא בספר 'היכולות' (מובא במשנה ברורה סימן קכה סק"ה) **"כי אין לי הנאה בעולם כאותה שעה שעיניהם נשואות בעיני ועיני בעיניהם**, באותה שעה אני אוחד בכסא כבודי בדמות יעקב ומחבקה ומנשקה ומזכיר זכותם וממחר גאולתם. ואם תרצו, זה פסוק: 'כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון'.

שאלה:

שלום וברכה.

לאחרונה התחלנו, אני ובעלי, להיחשף לדרכו של מוהר"ן מברסלב.

בעלי ממש מתלהב מהתוכן החדש שזה יוצק לו לחיים. אני כשלעצמי פחות נלהבת, ורואה בזה בסך הכל מיץ 'תוספת נחמדה'.

אני רואה ושומעת על המון אנשים ונשים, שזה עשה להם מהפכה בחיים. אני דווקא לא מחפשת מהפכות, ודי טוב לי איפה שאני, אם כי לא הייתי מתנגדת להוסיף קצת 'שדרוג'... החשש שלי הוא, שזה 'תפוס' את בעלי לגמרי, וישנה את כל הבית שלנו, מה שלא הייתי רוצה כל כך.

השאלה היא, האם ברסלב זה 'הכל או כלום', או שאפשר להמשיך כל אחד בחיים שלו, ולשלב אנקדוטות מסוימות מתורת ברסלב.

תשובה:

שלום וברכה.

תודה רבה על שאלתך החשובה. המוצב שאת מתארת - מצב שבו אחד משני בני הזוג נחשף לתורתו של רבי נחמן מברסלב, היא, ב"ה, מציאות שיחה מאוד היום. מסתבר שגם ברגעים אלה ממש, קורה דבר כזה לזוגות נוספים במקומות שונים בארץ ובעולם. גם אופן ההתרחשות שאת מתארת משותף לרבים. אחד ש'ממש מתלהב' והשני - ששומע על כך מכלי שני, דרך בן הזוג, ומגיב בדרכים שונות. ראשית, בואי נסתכל רגע על עצם התופעה במבט אובייקטיבי ולא מודאג. בעולם שלנו, שידוע להציע הרבה מאוד חידושים חומריים ותקשורתיים ר"ל, יש גם תהליך של התחדשות רוחנית, ומתרחשת מהפכה אמיתית, פנימית ועמוקה מ'דבר מעלה שבקדושה', האין זה נפלא? האין זה נדיר מאוד מאוד?

לא בהרבה מקומות ביהדות מתרחשות פתאום התרגשויות כאלה, ואולי מותר לנו אפילו להודות על האמת בלחש ובשקט, שרק אצל רבי נחמן מברסלב מתרחשים אירועים כאלה. רק במפגש עם הדברים שלו אנשים 'פתאום' 'מתלהבים ממש'.

יש בתורתו ובדבריו משהו חי מאוד, פנימי מאוד ואישי מאוד. בעלך גשגש דיבור שממש נגע בו - ויכול להיות שזה קרה לו בפעם הראשונה בחייו, עם זאת שכל חייו הוא היה שומר מצוות. הדיבורים החדשים שהוא נחשף להם נכנסו לעומק ליבו, במקום שעד היום שום דבר לא נגע בו, ופנו אליו בצורה אישית ואמתית, כמו ששום דבר עד כה לא פנה. כשלעצמה, התופעה הזאת מרגשת ומשמחת עד מאוד. איזה פלא זה, שגם בקדושה יש התחדשות והתרגשות, וכמה זה נדיר.

יחד עם זאת, אצל בן/בת הזוג, מעורר החידוש המרגש הזה, **כמעט בהכרח**, תגובה נרתעת.

קשה לנו להכיל מהפיכה גדולה מדי, כשהיא עוברת על השני ועלי לא. מטבע הדברים מתעורר בי חשש - מה יקרה עכשיו? כמה מקום הדבר החדש הזה הולך לתפוס לו בחיים? האם עוד יהיה לו זמן ותשומת לב אלי ואל הילדים? כמה ממנו יישאר מי שהכרתי וכמה ממנו הולך להשתנות?

אמנם את יודעת שאחרי הכל שפר עליך גורלך, ואת 'מודאגת' בהקשר מאוד חיובי. את מודעת לכך שנושים רבות בדור שלנו מתמודדות עם תהליך הפוך אצל הבעלים, כאשר פתאום הם נסחפים אחר פלפונים אסורים ותכנים

שונים ר"ל.. את יודעת שהצרה שלך היא 'צרה של עשירים', ועדיין היא מטרידה אותך, וכמו שאמרנו למעלה - בצדק. תחושה של חוסר וודאות ושל מפגש עם דבר זר ולא מוכר היא תמיד תחושה מלחיצה.

שאלת אם זה הולך לתפוס את בעלך לגמרי, והאם זה הולך לחולל מהפיכה בחיכם. שאלת האם אפשר לקחת קצת או צריך לקחת הכל. התשובה לשתי השאלות היא: ההדרכה של רבי נחמן היא ללכת במתינות, ו"בדרך האמת השייכת לו על פי מדרגתו". תופעות של ריבוי אור הן שכוחות, אבל הן מוטעות. אפשר להבין שההתלהבות וההתרגשות האוחזות בבעלך יעוררו בו רצון לרוץ ולהיטמע באחת הקהילות של ברסלב, אבל הדבר לא נדרש ובמידה רבה גם לא מומלץ בשלב ראשון.

הדיבורים של רבי נחמן מברסלב וההדרכה שלו, מיועדים לכל יהודי ולכל יהודיה באשר הם שם. אין שום צורך לחולל בחיים שינויים חיצוניים כדי להתקדם בעבודת השם על פי דרכו ועצותיו. כל יהודי בכל מקום יכול לדבר עם השם מדי יום, כל יהודי בכל מקום יכול לעבוד על השמחה, לדון לכף זכות, להתחזק בלימוד תורה והלכה, להגיד עשרה פרקי תהלים כל יום וללמוד בספרי הצדיק.

אין שום חובה לצאת בהצהרות פומביות, אין חובה להעביר ילדים ממוסד למוסד, אין שום צורך וגם ממש לא כדאי להיכנס לוויכוחים ולפולמוסים עם אנשים.

הדרך של רבי נחמן היא 'שביל מן הצד'. דרך אישית לכל נפש, בינה לבינה, בינה לבין קוונה.

מובן שיש צורך גם בשיחת חברים. בסופו של דבר אדם רוצה להיות בסביבה המבינה את שפתו הפנימית ודוברת אותה. קשה להיות זר ומנותק. אבל גם הצטרפות לקבוצת לומדים שיעור קבוע בליקוטי מוהר"ן לא חייב לבוא על חשבון הלימוד בכולל הרגיל. לא כדאי לחולל שום מהפיכות חיצונית כל זמן שהשעה אינה בשלה ומדויקת להן.

תמשיכו להיות מי שאתם ואיפה שאתם. תשקיעו את עיקר הרצון והעשייה בקיום עצות הצדיק כפשוטן בלי שום הצהרה חיצונית נלווית. פשוט תחיו את התכנים החדשים בהעמקה ובשמחה.

אין לי ספק שככל שבעלך יעצור את עצמו מצעדים חיצוניים לא נדרשים ו'נמין אורות' כדי להתאים את עצמו למציאות של הבית, כך יהיה לך קל יותר להבחין באיכויות של התכנים החדשים שהוא שומע, ובשינויים לטובה שהוא עובר - לשמוח בהם, ולרצות להתחבר גם.

לאט לאט, אמר רבינו הקדוש לפני הסתלקותו, ועוד אמר, "מעט זה גם טוב".

מעט מעט ולאט לאט, צעד אחר צעד, בהתחשבות ובאיפוק, באופן שמתאים לשניים (בשעת הצורך אפשר ורצוי להתייעץ עם אדם שעשה בעצמו שינוי דומה ובוודאי עבר עליו מה שעובר עליכם, והוא יוכל מניסיונו ומתבוננותו להדריך אתכם מה ואיך).

בעזרת השם בעוד שנה תמצאו את עצמכם בהתקדמות גדולה, בלי מהפיכות וזעזועים, אלא באופן מדויק ומחובר. בהצלחה רבה!

הקדמה

כמה מאתנו מתגעגעים לקשר אמת? קשר עמוק ומספק עם מישהו שיראה אותנו עד העומק, ויאהב ויעריך את מי שאנחנו. האם בכלל יש סיכוי? או שאלה דמיונות ילדות שלעולם לא יתגשמו? האם משהו בסיסי ועמוק יכול באמת להשתנות?

אחד המוטיבים המרכזיים עליו מתבססת סדרה זו הוא משפטו הידוע של רבי נחמן - אין יאוש בעולם כלל. לאורך השנים חשבתי על המשפט ולא תמיד הבנתי כיצד הוא קשור אלי. הרי אני לא מיואש, כך חשבתי. כנראה שהמשפט קשור לאנשים במצב ממש קשה שמרגישים יאוש משתק. אולי כאלו שמרותקים למיטה, כשהחלונות מוגפים והתרופות נגמרו. צווי עיקול מודבקים על דלתם המתפוררת, והסיכוי לעבודה או לקשר - קלוש. כנראה שעליהם דיבר רבי נחמן.

עדיין זה הציק לי. אין יאוש בעולם כלל. האם זה קשור אלי? אני הרי נשוי, בעל משפחה, עם ילדים מקסימים ופרנסה. משתדל ללמוד ולצור. אך הייאוש יכול להיות קשור אלי? אלא שעם הזמן התחילה להתחוויר לי העובדה שייאוש לא חייב להיות משהו כה דרמטי. הייאוש תוקף אותנו כמו לחם גרילה מיומן. בדממה והחלטיות הוא מתגנב לכל אזור בחיינו ומציב בו יתד רעילה. למה הכוונה? יאוש הוא כל דבר שוויתרת עליו. כל חלום שזנחת, כל נקודה שדורשת תשומת לב ושינוי והפסקת להאמין שאי פעם תשתנה. באמת אפשר לטעון שאי אפשר לשנות כל דבר בעולם, וצריך לפעמים להשלים עם המציאות. אולי אפילו להפך - אם כל הזמן ננסה לשנות ולהשתנות, אולי נהיה מתוסכלים יותר? אולי עדיף לא לחלום, גידו הפסימיים? ואיפה בעיקר תוקף הייאוש? בקשר הזוגי. העובדה שאני משלים עם המצב "הרגוע", "המוכר", היא סוג של יאוש. העובדה שאשתי משלימה עם תכונות שליליות שלי, עם תבניות התנהגות תקועות - היא יאוש. אז מה עושים? האם צריך לתקוף את השני ולצעוק עליו מבוקר עד ליל כדי שישתנה? האם זו המשמעות שאין יאוש בעולם כלל? לא בדיק.

מתוך מסע אישי שעברנו כזוג וכמשפחה, ולאור הסיפור "מעשה מאבידת בת מלך" של רבי נחמן מברסלב, ננסה לגלות למה התכוון רבי נחמן כשאמר שאין יאוש, כיצד יוצאים מהייאוש ומה הם כלי המלחמה בהם ניתן להילחם בשקיעה לחידולן ולאדישות. כמו כן נלמד לראות איך לא להיסחף לצד השני של לוחמנות ורמיסת האחר, איך אפשר לא לוותר על החלום, על הטוב, ולבנות חיים של תקווה ושינוי.

האמת שגם לנו לא היה מושג. כמו כולם, נפגשנו, התחננו, נולדו לנו ילדים. שרדנו. מטלות היומיום. ההרגל. יחסית לא רבנו (אולי זה היה בעורכנו), בסך הכל היה בסדר. ואז התחלנו לגלות שבסדר זה לא ממש בסדר. שיש הרבה מאוד דברים שאנחנו מתעלמים מהם, הרבה רגשות לא מדוברים, הרבה רצונות מודחקים. האם אותם רצונות נעלמו מעצם העובדה שהתעלמנו מהם? האם אותם רגשות לא מדוברים ולעיתים לא מעובדים התפוגגו מעצם העובדה שלא נתנו להם תשומת לב? התשובה בקצרה היא - לא.

אבל כשרוצים עזרה ומוכנים להשתנות, אז העזרה מגיעה. זכינו להתקרב לרבי נחמן וללמוד את תורת הנחמה וההתחזקות שלו - כלי נשק כבירים נגד השחיקה והשקיעה. זכינו ללמוד כלים ותבונות לתקשורת זוגית ולהתפתחות אישית. רבים

פרק מבוא

מהם שזורים וארוגים בין דפי הספר הזה, מתוך המפגש שלנו וניסיון החיים ביישומם אצלנו ואצל רבים שהגיעו אלינו לטיפול זוגי ואישי - ועל כך תודה לכל מי שליווה אותנו בדרך.

כאן המקום לציין שידע תאורטי אינו מספיק. חייבים ליישם את הדברים. כשאני יושב מול זוג ורוצה לעזור להם, אני יודע שהכוח העיקרי הוא לא במה שאני יודע אלא במה שעברתי ובמה שליוויתי אחרים שעברו. הלימוד העיקרי הוא בשטח. לפגוש את הקושי בחיים ולעבור דרכו. קל מאד לדבר בסיסמאות, להסביר שאם מישהו פוגע בך - עדיף לא להגיב מיד. אבל אם לא התנסית בוה, אם לא עברת דרך ביוזנות וקשיים, דרך לילות טורפי שינה ושתיקות רועמות - לא תוכל באמת להעביר את הדברים למי שיושב מולך. זוהי הזמנה להעמקה, לפגוש את הרבדים שאנחנו לא תמיד מוכנים לתת להם מקום ולהילחם על הטוב שלנו, על הקשר החם והעמוק, על אהבה שאין לה גבול שהיא אפשרית (!), ולעולם לא לוותר.

יש הרבה תורות של רבי נחמן שאפשר היה לדבר עליהן בהקשר של זוגיות, ואולי עוד נזכה לכך. אבל אחת המעשיות - מעשה מאבדת בת מלך, היא מעשיה שממחישה באופן מפעים את הכוח והכלים שנתנו לנו רבי נחמן. ללמוד איך לא להתפשר אבל גם לא להיות כוחני. איך להאמין בעצמך אבל לא להתעקש לעשות הכל בעצמך. איך לבקש עזרה אבל גם לעשות את כל שביכולתך.

פתיחה

הדור שלנו הוא דור האינסטנט. דור של כוסות חד-פעמיות ושל תקוות חד פעמיות. דור שבו אנשים בוחרים לעיתים לוותר מהר מידי, ולעזוב לפני שהספיקו למצות את כל כוחות הנפש כדי להגיע לקשר עמוק ומתחדש. כמו אדם שמחסרון דעת משליך אבן יקרה שעטופה בבוץ, כך רבים מוותרים על התקווה ומנסים לעשות שינוי חיצוני ומהיר במקום לעמול ולהעמיק - וכמובן לפגוש בדרך את הקשיים ולצלוח אותם מהו אותו סוד שיוכל לתת לנו תקווה אמיתית לשינוי המיוחל, ואיך יוצרים מהלך גורף וארוך טווח שיכול להעלות אותנו על מסלול של תיקון, שמחה וברכה בחיינו בכל המישורים?

בכל נקודה שאנו פוגשים נמצאת ה"דעת" שלה מחד והרגשות הקשורים אליה מאידך. כשעובר עלינו משהו, אם אנחנו יודעים שהוא לטובה, אנחנו יכולים לשרוד אותו ואפילו לשמוח בו. אבל כשנלקחת הדעת מהאדם, הוא חווה ייסורים. הקושי לא קשור רק לחוויה עצמה, אלא בעיקר לפרשנות שלנו לאותה החוויה. טפיחה חזקה על השכם יכולה להיות מטרידה או מעצבנת מאדם זר, או לחילופין משמחת כשהיא מגיעה מחבר טוב שלא ראית שנים.

דוגמה נוספת היא אדם שמעולם לא ראה חדר ניתוח. הוא נכנס לפתע לחדר הניתוח ורואה שהרופא מנסה לחתוך את גופו של הפצינט. הוא עלול לעורר צעקות, במקרים קיצוניים אף ינסה להוציא את כלי העבודה מידי של הרופא. האם הוא אכן מועיל לחולה? ללא הבנה של מה שמתרחש שם - הוא עלול להסיק מסקנות מאוד מרחיקות לכת, ולאו דווקא לכיוון הנכון.

אני זוכר שפעם ראיתי איש מבוגר רודף אחרי נער צעיר. הנער צעק עזוב אותי, עזוב אותי. קפאתי על מקומי. מה הוא מנסה לעולל לו? מה קורה כאן? נדרכתי ובמוחי חלפו תגובות אפשריות לסצנה המוזעזעת המתרחשת נלגד עיני. לפתע צעק הנער - סבא, אני לא רוצה לחזור הביתה. התקרבותי

מעט והבנתי לפי תנועות הגוף והמראה הכללי שאותו נער הוא כנראה ילד עם צרכים מיוחדים, והסבא מנסה לשמור עליו. הנער ניסה להתפרץ לכביש וכנראה שלא היה מודע למעשיו. אותו איש מבוגר לא היה רשע שניסה להתעלל בנער תמים, אלא סבא עיף מלא רצונות טובים.

כשאתה יודע בוודאות ש"ההצגה תיגמר טוב", יש לך הרבה מאוד כוחות להזיק מעמד בתהפוכות החיים. כשאתה יודע בוודאות מלאה שכל מה שקורה - קורה לטובה, גם אם זה ממש לא נראה כך, יש לך את המפתח הפנימי להתמודד עם סערות החיים.

גם אם אנחנו לא אווזים בדרגות גבוהות שכאלו, עצם העובדה שנשתכנע שיש אפשרות שהדברים הם כך, ואפילו אם נזכור זאת לרגע ואז שוב נשכח, ושוב ניזכר - יכולה להביא לשינוי אדיר באיכות חיינו.

לפעמים הדבר נראה כבלתי אפשרי. בני זוג שנשואים כבר עשרים שנה עשויים לטעון - אנחנו מכירים זה את זה, אין סיכוי שנשתנה, זה נכון ולא נכון.

זה נכון אם ימשיכו בדיוק כפי שהיו עד היום ויאמינו באותם הדברים, וזה לא נכון כי תמיד אפשר להתחיל מההתחלה. גם אם עברנו משרים אדירים ישנה עדיין אהבה מוסתרת, ישנם עדיין זרעים מתחת לפני האדמה שמחכים לנבוט. יש הרבה מאוד רצון לקשר ואהבה שנמצאים מאחורי המציאות השטחית שמול עינינו. מניסיון, גם זוגות שמרגישים מיואשים, חסרי תקווה וכמעט חסרי עניין אחד בשני - יכולים להגיע למקומות עמוקים ומרתקים אם יסכימו, ולו לרגע, להגיד שהם לא יודעים כלום והשכל אפשרי. ואולי, אם רק יתנו לזה הזדמנות, יגלו שיש הרבה טוב שמחכה להם.

לצערו אנחנו רואים זאת לעיתים קרובות כשאחד מבני הזוג נפטר, ולפתע מבין בן הזוג הנוותר עד כמה הוא היה יקר לו וכמה חבל שלא הוקירו ומיצו את הקשר כשעוד היתה אפשרות.

לפעמים נראה שהטוב האמיתי נסתר, ואנחנו מתמודדים עם מצבים קשים יותר ופחות בחיים. מצבים שנראים לעיתים כחסרי תקווה וחסרי תוחלת. כדי לחולל שינוי אמיתי בחיינו, עלינו להאמין קודם כל שזה אפשרי. לאחר מכן עלינו לתרגל ולהכניס את התפיסה הזאת לחיינו, עד שתרד לכלי המעשה ולמציאות הפשוטה.

* * * הערת אגב: המדור מתמקד בעיקר בקשר ובזוגיות, אולם המסקנות והעבודה הנגזרת ממנו יכולות להשפיע על כל תחומי חיינו. למעשה כל החיים שלנו מורכבים מקשרים כאלו ואחרים, והזוגיות יכולה להיות גם המשל וגם הנמשל. הקשר בין איש לאשתו הוא במובן מסוים גם הקשר בין חלקים בתוך כל אחד מאיתנו. אם אנחנו לומדים על הקשר הזוגי, אפשר לגזור מכך גם על קשר בין הורים לילדים, בין אדם לעצמו ובין אדם לחברו.

עלינו להתחיל תהליך של קילוף השכבות החיצוניות והאמונות הכוזבות שמונעות מאתנו לראות בעיניים נכוחות את הטוב והיופי הפנימי שבתוכנו ובתוך בן הזוג שלנו. אותו יופי מתגלה במלוא הדרו כשאנו מוכנים לעבור דרך הקשיים ולהאמין בו גם ברגעי החושך, האפילה והריקנות.

כולי תקווה שהמדור הזה יועיל ולו במעט לכל אחד ואחת מאיתנו.

(המדור מבוסס על הספר 'בוודאי שישנה אהבה'. לרכישה: 0546510672)

רופא כל בשר

בהתחלה הופיעה אחת. בודדה, ולא מפריעה. יבלת על הסנטר.

"מה יש לי כאן, אמא?" בת השנתיים וחצי משכה אותי לכיוון המראה, בוחנת את פני הבובה שלה בדאגה. "תראי", היא הצביעה על הסנטר המקושט ביבלת קטנה, כמעט בלתי נראית. "זה לא יפה, איכסה", היא הודיעה לי וניסתה לגרד את המתנחל החדש ללא הצלחה.

"אל תגיעי בזה, זה שום דבר, עוד מעט זה ירד לבד". היא לא הצליחה להלחיץ אותי ולכנס אותי בקואליציית המלחמה. נו באמת, יש צרות גדולות יותר בחיים מיבלת קטנה שצמחה בהפתעה על סנטר חמוד אחד.

יבלות עקשניות

אבל אחרי שבוע, גם אני כבר קצת נלחצתי. כי לצד הנחשניות, התייצבו צוות יבלות העתק הדבק מהראשונה, רק טיפה קטנות יותר.

"אמא" התקשרתי לאמא, הדוקטורית הכמעט רשמית של המשפחה, "זה מתרבה, מה עושים? יבלות קטנות ומכוערות, מסכנה תמי. זה ממש מפריע לה", נאמתי באוזני אמי הקשובה.

"אוי ווי, סי מיר גוט", היא אמרה מפורשות. סי מיר גוט, הכוונה אין בדיוק מה לעשות. אני כבר מכירה את הדיאגנוזות של אמא.

"זה וירוס, ואין בדיוק מה לעשות לזה, אפילו מכת קור לא בהכרח עוזרת".

"אוף, אז מה עושים? מסכנה, היא סובלת".

"זה יעבור, יחלפו שמונה חודשים עד שנה וזה יעבור לה", היא ניסתה לנחם אותי. שמונה חודשים. צריך לחפש סגולות נראה לי.

בליל שבת תמי הלכה לדפוק אצל השכנים, "יס לכם פלסטרי?" היא ביררה במתיקות, וכל המשפחה באה לבדוק מה נסיכת השכנים צריכה כל כך בדחיפות באמצע הסעודה.

"למה את צריכה פלסטרי?" ירדה שכנתי לגובהה.

"בגלל שזה מגיע אליה הדבלות האלה", היא הסבירה ולא הבינה למה משפחה שלמה פורצת בצחוק מתגלגל. היא חזרה עם פלסטרי צבעוני והדביקה אותו לעצמה. שלא יראו את הדבלות האלה.

עולם כמנהגו נוהג

היו לי עוד כמה עניינים בוערים על הראש חוץ מהיבלות של תמי. מבחן הקבלה לסמינר לדבורי, הישיבה החדשה של שרוליק, הסכסוך שלו עם המגיד שיעור, הקידום או לא הקידום שלי בעבודה, ובקיצור, עולם כמנהגו נוהג. לצערי לא ממש זכרתי אותן. אמא שלי אמרה שזה יעבור מתישהו, אז זה כנראה יעבור. אמא תמיד צודקת, לא?

בבקרם, תוך כדי סירוק שערה הגולש, הייתי מעיפה מבט לעבר היבלות שבינתיים הצליחו לכבוש עוד כמה סנטימטרים על פניה המתוקות, וליבי היה נצבט לרגע. "צריך לטפל בזה, צריך", הייתי מומלמלת לעצמי מלאת נקיפות מצפון. אבל החיים התובעניים. במוצאי שבת השתדלתי למרוח לה יין מההבדלה...

יבלת נופלת, יבלת צומחת. יום מאיר, יום מחשיך. החיים נמשכים במסלולם.

לא שלא הייתי איתה אצל הרופא, אבל היא בדיוק לא הרגישה טוב, והרופא חשב שלא יהיה רעיון טוב להציק לה עכשיו עם כוויות קור. "תבואי בהזדמנות גברת, זה לא יברח לך", הוא צחק, ואני לא צחקתי. היבלות לא יברחו וזו בדיוק הבעיה, אני היא שבורחת, עמוסה ועסוקה מדי.

על מה תתפללי?

יוזם אחד היה לי יום הולדת.

חתונה

מזל טוב! יש חתן ויש כלה ואו-טו-טו עוד ישמע

החתן המהולל ממשפחת חכמולוביץ

והכלה החסודה ממשפחת תמימוביץ

מיוודות הן, המחוננות

אבל 'מה זה' שונות!..

אז איך נראות ההכנות?

הו! רבות התבוננות!

מהשוני הן משתוממות

באמת, איך לא שמונו לב לשמות?

תקשיבי, חייב להיות שמח! צריך לשים לב!

כן, גם אני רוצה לשמוח, אני פותחת את הלב..

אצלי הכל חייב לדפוק! אין הפתעות!

אני מאמינה בתכנית אלוקית. מה שיקרה - זה מה שצריך להיות!

אני ממש צמח מרב דאגה!

ואני שבעה רק מרב שמחה!

כל הלילה התהפכתי במיטה, אני רגילה שהכל אצלי בשליטה!

ואני דוקא כ"כ רגועה, הרי מלפני ה' לא תצא רעה!

תגידי, מה נכתוב בהזמנות? ואיך נדע כמה מנות?

אנחנו את שלנו עושים, ובעזרת ה' עוד נראה ניסים!

אבל אנחנו צריכים להיות ערוכים! לא לעשות צחוק מהאורחים!

צריך פשוט להרבות בתפילות. שלא תהיינה בעיות ולא בהלות!

אולי נטשטש לאולם את הכניסות? כך לא נחטוף קנסות!

מה הדאגה? הכל בסדר! תראי שלא יהיה שום סגר!

אני ממש מוטרדת מכל ההגבלות..

מה שאפשר זה רק להרבות בתפילות.

כשאני עושה חשבון על כל ההוצאות אני מבינה שאין בכלל סיכוי...

אה, בענין הזה בעלי פשוט סומך על ה', רק כך הוא נשאר שפוי!

את יודעת, הסתובבתי כבר 20 חנויות ולא מצאתי את השמלה המושלמת

ברגע שראיתי שמלה יפה וצנועה כבר הייתי מאושרת!

בכלל, לפני רכישת כל אביזר

אני עורכת עבודת מחקר

שלא נבכה על כסף שנשפך

ולא חלילה יפילו אותנו בפח

ואני מקדימה לכל קניה תפילה

להשם נושאת משאלה

שאת מה שטוב בשבילי

בקלות הוא יזמן לי!

די! אני מרימה ידיים!

אולי עדיף שנרים אליו עיניים?

טוב! נפגש בחתונה!.....

למה לא פניתי קודם?!

מה שקרה לאחר מכן יישמע לכן דמיוני, ואני סולחת מראש אם תפקוקו, אבל זה לא דמיוני בכלל. התהליך הזה התרחש במציאות לגמרי.

לאט לאט הן התחילו לנשור, יבלת אחר יבלת. יבלת אחר יבלת. ותמי הריעה והודיעה על כל יבלת שהלכה לעולמה. היא לא החמיצה שום נפילה...

יום אחד הפנים שלה היו נקיות וחלקות. תמי הבונבונירה שלי. "עכשיו כולם ירצו להיות חברות שלי, נכון אמא?" היא שאלה בתמימות שגרמה לליבי להתכווץ מצער. השם, למה לא פניתי אליך קודם?

"אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי" מבאר רש"י: בחרבי ובקשתי - היא חכמתו ותפילתו.

שאל על כך הרבי מקוצק: מפני מה נמשלה התפילה לקשט? והסביר ברעיון נפלא ומחוק, שכן כאשר האדם דורך את קשתו, ככל שימתה יותר את המיתר, כך יגיע החץ למרחק גדול יותר.

ואף בתפילה כן, ככל שהאדם מתפלל בכוונה יתרה, מעומק לבו ובדבקות גדולה, עולה התפילה גבוה יותר ובוקעת שערי רקיע. סגולתה של התפילה היא כמו סגולתו של החץ - תלויה במידת ההשקעה.

(מתוך הספר 'ששים שיחות שנענו', באדיבות המחברת. ניתן להשיג בספרי אור החיים)

המיזם החדש - החבורות

ארגון הקבצו פועל מזה כעשר שנים, ומשמש כ'בית' - על כל המשתמע - עבור כל המתקרבים לדרכו של מוהר"ן מברסלב, במיוחד מקרב הציבור הליטאי חניכי הישיבות.

מטעם הארגון יצא לאור ספרים וקונטרסים, ובהם ביאור רחב אודות משנתו של מוהר"ן מברסלב, עם תשובות על הקושיות הנפוצות, והסברים מאירי לב ומרחיבי דעת בכל מה שקשור לכך.

כמו כן נערכו מטעם הארגון כנסי חיזוק, בעיקר לפני החגים. בהם שיעורים מאלפים, פאנלים מחכימים, וסיפורי התקרבות מפעמיים. כמו כן התקיימו נסיעות מאורגנות לאומן וקברי צדיקים - לגברים, ואף לנשים.

גולת הכותרת של הארגון, הינה ללא ספק 'קיבוץ חניכי הישיבות', בראש השנה באומן. מיזם שכבר מתקיים ארבע שנים ברציפות. המתחם משמש את ציבור בני התורה שעולים אומנה, ומספק להם מענה רחב לכל הצרכים; הגשמיים והרוחניים.

מעבר לסיפוק הצרכים, שהיא מטרה חשובה בפני עצמה. משמש המוקום לחיבור וקירוב הלבבות בין המתקרבים השונים. כל אחד מגיע מפינה אחרת בארץ ובעולם, עם הרקע שלו ומסע החיפוש האישי שלו. השהות המשותפת הופכת את הקבוצה למעין משפחה, ומעניקה עוצמות אדירות למשך כל השנה.

בראש השנה האחרון, בעת נעילת החג. צפו ועלו הרגשות של החברים במתחם, וההרגשה של 'קשה עלי פרידתכם' הייתה מוחשית מאי פעם. בעקבות כך עלה הרצון להמשיך את החיבור והשהות המשותפת, גם לכל ימות השנה. במקום עלה הרעיון ליצור חבורות פרונטליות בכל עיר ובכל שכונה, בה יתאספו החברים מהאזור, ויתחממו זה לאורו של זה.

ההיענות הייתה מדהימה. ובתוך זמן קצר נרשמו קרוב למאה חברים. במשך חודש תשרי, נעשתה עבודת מיפוי על ידי הנהלת הארגון, ורשימת החברים חולקה לפי אזורים.

הוחלט כי לעת עתה יוקמו חבורות רק במקומות בהם ישנם לפחות חמשה חברים שיכולים להתאסף. ואכן, בתוך זמן קצר הוקמו כמה וכמה חבורות, בירושלים, בני ברק, כרמיאל, ועמנואל. ובעז"ה מקווים שבתקופה הקרובה ייפתחו חבורות נוספות בקרית ספר, ביתר, בית שמש, צפת ואלעד, ועוד היד נטויה.

כדי לחזק את הגיבוש, הוצע כי כלל החברים ילמדו יחד את הספר ליקוטי מוהר"ן, בקצב של 'מאמר לחודש'. קצב שאינו מהיר מדי, וגם לא ארוך מדי עבור מקורבים. לצורך כך, מודפס מטעם הארגון קונטרס דו-שבועי, ובו הקטע הנלמד מתוך הספר ליקוטי מוהר"ן, עם ביאורים והרחבות, ובעיקר עצות למעשה, העולים מתוך הדברים. החבורות הוקמו בזה אחר זה, ובכל אחד מהם הופיעו ראשי הארגון - הרב ישראל מאיר גלינסקי, הרב אברהם לוי, והרב רפאל פיגנבוים. והסבירו במילים קצרות את מטרת המיזם, והדרכות מעשיות ופרקטיות כיצד לבנות זאת על הצד היותר טוב.

ואכן, התועלת כבר החלה לתת את אותותיה, והחברים בחבורות מרגישים כי החל עידן חדש בחייהם. בו הם אינם לבד, אלא יש להם חברים כלבבם. הם חשים כי המפגש השבועי מטעין אותם בכוחות, ומזניק את תהליך החיפוש שלהם בכמה מעלות קדימה.

זאת בדיוק ההזדמנות, למי שטרם נרשם למיזם הנפלא, ו/או למי שכבר נרשם וטרם יצרו אתו קשר, ו/או טרם השתלב בחבורה כלשהי, לפנות בהקדם למנהל הארגון הרב אברהם לוי 053-314-8981, ובעז"ה נשתדל לסייע לכל אחד וככל הניתן.

ירושלים - שכונת רמות

בבית המדרש ר' אברהם ויצהנדר רחוב חזקיהו
שבתאי, רמות ד', בשעה 21:30 עם מלוה מלכה.
לפרטים: ר' דוד מייקוף - 058-324-3003

ירושלים - בית וגן

רחוב זנגוויל 1. בכל יום שלישי. בשעה 21:50
לפרטים: דוד 055-669-7758

בני ברק

בכל ליל שיש, בבית המדרש "משיבת נפש" -
ברסלב, רחוב חזון איש 12, בני ברק. בשעה 20:00
לפרטים: אריה 054-848-7317

עמנואל

ביום שלישי בערב
לפרטים: 052-717-5744

כרמיאל

במוצאי שבת. עם סעודת מלוה מלכה.
לפרטים: ר' צבי מייזליק - 052-768-4741

להמים את החושך עם האש של רבי נתן

'בברסלב בוערת אש' הצעקה של מוהרנ"ת לא מפסיקה להדהד
בא נבעיר אותה יחד במסע מיוחד, בעשרה בטבת, יום ההילולא
של מוהרנ"ת מברסלב זיע"א

בהשתתפות
הרה"ח ר' ישראל מאיר גלינסקי שליט"א

נסיעה מיוחדת לאומן, ברסלב, מעזיבוז וברדיטשוב
נסיעות פנים VIP | לינה במלונות מפוארים | סעודות לאורך המסע

הנסיעה תתקיים מיום שני ט' טבת
עד יום רביעי י"א טבת

במחיר: \$620 (כולל הכל)
מחיר מיוחד למשלמים במזומן
(המחירים מותנים בעלות הטיסות)

לפרטים נוספים ולהרשמה:

אברהם לוי 053-314-8981

דוד קליגמן 055-669-7758

הקבצו

בית וועד לחוגי הישיבות
העוסקים בתורת מוהר"ן מברסלב זיע"א

נ.ב. תתכן אפשרות גם לזוגות/נשים